

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 4 – 5 października 2014 r.
na kierunku *logistyka* prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia
o profilu praktycznym
na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz – członek PKA
- prof. dr hab. Anna Czubała - ekspert PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny
- Adrian Duleba – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu na kierunku *logistyka* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na kierunku *finanse i bankowość* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS3-0145/TBM/210/94 z dnia 28 czerwca 1994 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych. Na mocy decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego nr DSW-2-05-4003-67/08 z dnia 27 czerwca 2008 r. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku *zarządzanie* w Wydziale Zamiejscowym w Szczecinie, zaś decyzją nr DNS-WUN-6022-7388-4/SH/10 z dnia 5 lipca 2010 r. uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunku *logistyka* na poziomie studiów pierwszego stopnia.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Konwentu nr 174/2013 z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie uchwalenia strategii Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Zgodnie z treścią tej uchwały strategia Uczelni została określona do roku 2016. Strategia Uczelni stanowi załączniki do wymienionej uchwały. W

dokumencie tym określona została również misja Uczelni. W dokumencie tym określono także strategie dla jednostek organizacyjnych Uczelni, tj. dla Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu, Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie oraz dla Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Konwentu wraz z listami obecności w powyższych sprawach. W posiedzeniach oraz procedurze tworzenia tych dokumentów uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Konwent oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Strategia WSB w Poznaniu ma rozbudowaną strukturę, która odpowiada standardom przyjętym dla tego typu dokumentów w sektorze szkół wyższych. Została opracowana przy zastosowaniu metody Balanced Scorecard, a obejmuje kolejno następujące części.:

- I. Preambułę,
- II. Strategię Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu,
- III. Strategię ogólnouczelnianą i strategie Wydziałów,
- IV. Strategię Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu,
- V. Strategię Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie,
- VI. Strategię Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie.

Strategia ogólnouczelniana określa główne cele strategiczne dla całej organizacji oraz cele strategiczne dla wchodzących w jej skład jednostek podstawowych. Strategie poszczególnych Wydziałów ustalają, odpowiadające ich specyfice, sposoby osiągnięcia przypisanych im celów, z zachowaniem niezbędnej w organizacji spójności.

Misja WSB będąca misją, zarówno Uczelni jak i jej Wydziałów charakteryzuje sens istnienia tego podmiotu na rynku edukacyjnym. Misja wyjaśnia studentom, pracownikom i otoczeniu zewnętrznemu najistotniejsze elementy tożsamości Uczelni. Jej istotę wyraża hasło: **„Partnerzy w rozwoju kariery zawodowej”**.

Ocena tak sformułowanej misji wypada pozytywnie. Określa ona wartości stanowiące istotę funkcjonowania Szkoły. Opisując zasięg jej działalności, ofertę dydaktyczną i jej adresatów, wskazując na priorytety i wartości tych, którzy podejmują decyzje, wyczerpuje wszystkie istotne cechy przypisywane misji każdej instytucji.

Strategia Rozwoju WSB, obejmuje, oprócz omówionej wyżej misji także cel nadrzędny strategii, wizję Uczelni, jej interesariuszy, najważniejsze ilościowe cele strategiczne dla całej WSB, najważniejsze cele strategiczne dla Wydziałów oraz zakres i mierniki strategii. Na zakres i mierniki strategii składają się: poszerzenie profilu, nowoczesne produkty dydaktyczne, nowe obszary działalności, kadrę dydaktyczną, akademickość, efektywne procesy wewnętrzne, zarządzanie relacjami z klientem przy wykorzystaniu technologii informatycznych oraz politykę marki.

Oceniając strukturę Strategii WSB w Poznaniu należy podkreślić jej właściwą budowę. Jest ona swoistym drzewem celów, które opisuje cele rozpoczynając od deklaracji ujętej w misji, poprzez cele strategiczne dla całej Uczelni, cele Wydziałów, a na zakresach i miernikach kończąc. Wszystkie cele tworzące to drzewo zachowują wewnętrzną spójność.

W tym dendrogramie swoje istotne miejsce mają cele składające się na koncepcję kształcenia. W sposób najogólniejszy wyraża ją, jeden ze strategicznych priorytetów ewolucji WSB, którym jest rozwój obszarów kształcenia obejmujący kierunki o profilach nauk ekonomiczno-prawnych, społeczno-humanistycznych, technicznych oraz nauk o zdrowiu i urodzie.

Za kluczowe cele strategiczne opisane za pomocą odpowiednich mierników Uczelnia uznaje następujące:

- liczbę studentów studiów wyższych i słuchaczy studiów podyplomowych,
- liczbę uprawnień,

- pozyskane fundusze zewnętrzne,
- pozycje w rankingach.

Analiza celów strategicznych Uczelni upoważnia do stwierdzenia, że nie dotyczą one wprost kształcenia, jako podstawowej funkcji szkoły wyższej. Są bliższe celom operacyjnym ze względu na ich stopień uszczegółowienia. Wszystkie one jednak, co wynika także z ich opisu słownego, odnoszą się do podstawowej aktywności Szkoły, którą jest kształcenie i wszystkie one składają się na przyjęta do realizacji przyszłości koncepcję kształcenia.

Strategia Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie WSB w Poznaniu jest integralną częścią Strategii WSB w Poznaniu. Jest strategią rozwoju, która ma przygotować odpowiednie działania, tak, aby szybko reagować na wyzwania otaczającego rynku oraz zapewnić harmonijny i efektywny rozwój wewnętrzny Wydziału. Wizja Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie jest następująca „Regionalny lider w kształceniu studentów łączących naukę i pracę”. Region rozumiany jest przy tym jako województwo zachodniopomorskie ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłego województwa szczecińskiego (rozważane jest również uwzględnienie północnej części województwa lubuskiego). Strategia Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie, podobnie jak strategia WSB w Poznaniu, ma podobną strukturę i obejmuje takie zakresy działalności jak: poszerzenie profilu, nowoczesne produkty dydaktyczne, nowe obszary działalności, kadra. Każdy z obszarów został w strategii opisany.

Strategia rozwoju profilu i produktów dydaktycznych Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie wiąże się ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, według której wyzwaniem strategicznym jest dostosowanie oferty szkolnictwa w regionie do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku. Uwzględniając te potrzeby Wydział Ekonomiczny w Szczecinie w latach 2013-2016 planuje rozwijać swój profil o kierunki wykraczające poza dotychczasowy profil ekonomiczno-prawny (kierunki społeczno-humanistyczne, techniczne oraz z zakresu nauk o zdrowiu i urodzie).

W zakresie nowoczesnych produktów dydaktycznych Wydział podejmuje i będzie podejmował nadal wysiłki skierowane na wprowadzenie innowacyjnych elementów kształcenia, które dostosują system do wymogów nowoczesnej gospodarki. Innowacją w tym znaczeniu może być nowa oferta produktowa oparta na multikierunkach, nowoczesne metody kształcenia obejmujące peer learning („partnerskie uczenie się”), „burze mózgów” ale także symulacje komputerowe, case study i inne.

W zakresie obszarów działalności Wydział planuje zwiększenie udziału w rynku oraz rozszerzenie oferty Wydziału poprzez uruchomienie komercyjnej działalności szkoleniowej oraz udział w procesie konsolidacji rynku szkolnictwa wyższego. Wśród głównych celów strategicznych związanych z nowymi obszarami działalności są także m.in. udział w procesie konsolidacji rynku szkolnictwa wyższego w województwie zachodniopomorskim; komercyjne wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych.

W obszarze strategii optymalizacji procesów dotyczących pracowników naukowo-dydaktycznych w celu zwiększenia satysfakcji studentów i słuchaczy opracowany zostanie i wdrożony system wsparcia metodyczno-technologicznego dla kadry naukowo-dydaktycznej. Celem tego systemu jest zapewnienie szkoleń w szerokim zakresie w celu ułatwienia dydaktykowi prowadzenia zajęć zgodnie z najnowszymi technikami nauczania doprowadzając tym samym do wzrostu jakości i atrakcyjności prowadzonych zajęć.

Analiza i ocena opisów działań zawartych w strategii Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie jednoznacznie wskazuje, że wpisano w nie koncepcję kształcenia, którą Wydział zamierza realizować w przyjętym w strategii horyzoncie planowania. Należy zauważyć, że przyjęte w strategii działania są w stosunku do siebie komplementarne, i na zasadzie synergii tworzą oryginalną, spójną wewnętrznie koncepcję kształcenia. Rozwiązanie to należy, zatem ocenić pozytywnie.

Powyższe rozważania upoważniają do konstatacji, że przyjęta przez Szkołę koncepcja kształcenia jest wewnętrznie spójna i dobrze wpisana w opisany wyżej dendrogram celów.

Podsumowując można stwierdzić, że strategia WSB w Poznaniu oraz strategia Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie tworzą dobrą podstawę dla rozwoju opisanej w strategiach koncepcji kształcenia. Jej uszczegółowienie poprzez wskazanie długofalowych zamierzeń zawartych w celach strategicznych oraz zakresach działalności jest w pełni satysfakcjonujące.

Oceniając spójność koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku ze strategią Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu oraz Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie należy stwierdzić jej zgodność zarówno z misją, jak i celami wskazanymi w strategii Szkoły i Wydziału. W koncepcji kształcenia kładzie się nacisk na kształcenie zarówno podczas studiów, jak i w ramach kształcenia ustawicznego zapewniającego właściwy rozwój kadry zawodowej. Wynikiem przyjęcia takiej koncepcji kształcenia jest przede wszystkim z nadanie procesowi kształcenia charakteru praktycznego, rozumianego jako dopasowanie kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy. Oznacza to konieczność zapewnienia wysokiej jakości kształcenia oraz położenia nacisku na jego użyteczność z punktu widzenia potrzeb i wymagań rynku pracy.

Reasumując ten wątek rozważań należy stwierdzić, że praktyczny i przyjazny wymiar studiów na kierunku *logistyka* na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie przejawia się w:

- udziale praktyków w procesie kształcenia,
- wykorzystaniu nowoczesnych formy prezentacji zajęć dydaktycznych (przy użyciu narzędzi audiowizualnych),
- wykorzystaniu e-learningu, e-serwisów i e-sylabusów,
- aktywizacji studentów poprzez stosowanie interaktywnych i aktywizujących metod nauczania,
- wskazywaniu praktycznego wymiaru wykorzystania omawianych zagadnień teoretycznych poprzez stosowanie analizy studium przypadku,
- wizytach studyjnych w wybranych przedsiębiorstwach (np. symulacje etc.),
- organizacji bezpłatnych, dodatkowych form kształcenia i doksztalcenia, których celem jest aktywizacja zawodowa, pomoc studentom i absolwentom w wejściu na rynek pracy (np. przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, Assessment Center), rozwój osobisty (np. trening kreatywności, pamięci, mindmapping, motywacja, techniki nauki), rozwój kompetencji miękkich (np. negocjacje, komunikacja, praca w grupie, budowanie zespołu itp.) czy przygotowywanie praktycznych projektów zespołowych,
- organizacji kursów przygotowawczych i egzaminów na certyfikaty zawodowe (BEC, EBCL, ECDL),
- możliwości uczestniczenia w płatnych stażach, organizowanych przez Biuro Karier i Praktyk w ramach 3 projektów finansowanych z UE EFS (obecnie na 3 miesięcznych stażach krajowych przebywa 4 studentów),
- organizacji przez Biuro Karier i Praktyk procesów coachingowych dla studentów w zakresie wyznaczania celu życiowego i sposobów jego osiągnięcia, uczenia się stosowania narzędzi wewnętrznego rozwoju a także doradztwa zawodowego i organizacji Targów Kariery.

Różnorodność oferty kształcenia wiąże się przede wszystkim z działaniami dostosowującymi ofertę do potrzeb rynku pracy. Oznacza to po pierwsze, nieustanną obserwację rynku pracy i modyfikowanie oferty specjalności. Prowadzi to w konsekwencji do nauczania treści, które są zawsze aktualne, stosowania nowoczesnych i aktywizujących metod nauczania oraz wykorzystywania nowoczesnych technologii wspomagających proces kształcenia, a także przybliżania studentom problemów, z którymi mogą się spotkać w pracy (udział w procesie kształcenia praktyków, wizyty studentów w przedsiębiorstwach, itp.).

Kierunek *logistyka* ma charakter interdyscyplinarny, co sprzyja poznaniu problemów pojawiających się w różnych obszarach funkcjonalnych przedsiębiorstwa. Studenci uczą się przede wszystkim zagadnień techniczno-organizacyjnych, obok których występują treści z

zakresu ekonomii, finansów, marketingu, prawa, komunikacji interpersonalnej, prowadzenia negocjacji. Podstawą nauczania przez praktykę obok staży, praktyk zawodowych i wizyt w zakładach pracy są zajęcia projektowe. Umożliwiają one studentom zdobycie cenionych przez pracodawców umiejętności skutecznego komunikowania się czy pracy w zespole. Zajęcia takie zazwyczaj kończą się publiczną prezentacją i dyskusją nad silnymi i słabymi stronami wypracowanych rozwiązań. Pozwala to praktycznie ćwiczyć umiejętności prezentacji wyników własnej pracy oraz negocjacji w symulowanych warunkach rzeczywistości gospodarczej. Każdy projekt, obok rozwiązań techniczno-organizacyjnych zawiera, co najmniej podstawową analizę ekonomiczną przedsięwzięcia. Na koniec studiów pierwszego stopnia studenci przygotowują w 2 (maksymalnie 4) osobowych zespołach projekt dyplomowy.

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu realizuje projekt „Uczenie się logistyki przez doświadczenie – program rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu”.

Projekt ten zakłada również realizację płatnych staży 3 i 6 miesięcznych dla studentów wszystkich trybów kształcenia na ocenianym kierunku. Dla studentów kierunku *logistyka* przeznaczono 24 staże krajowe i 6 zagranicznych.

Wskazane wyżej podstawowe założenia dla kierunku *logistyka* tworzące szczególną tożsamość tego kierunku różnią się w zależności od tego, czy prowadzone są studia licencjackie czy inżynierskie.

Studia licencjackie przygotowują absolwentów do pracy w sektorze logistycznym, przekazując wiedzę z zakresu funkcjonowania usług i procesów logistycznych oraz kształtując umiejętności zarządzania tymi procesami. Program studiów licencjackich jest tak skonstruowany, aby absolwent kierunku *logistyka* zdobył wiedzę, umiejętności i kompetencje umożliwiające mu zarządzanie projektami i procesami logistycznymi, zarządzanie zapasami, magazynami, flotą transportową, czy też organizację struktur dystrybucji i zarządzania sprzedażą. Obok przedmiotów związanych ściśle z logistyką w programie studiów znajdują się też przedmioty z zakresu zarządzania, finansów i ekonomii. Absolwent tego typu studiów będzie przygotowany do pracy w działach logistyki różnego typu przedsiębiorstw.

W przypadku studiów inżynierskich większy nacisk kładą na budowanie umiejętności technicznych i kształtowanie kompetencji inżynierskich. W programie studiów inżynierskich, trwających 7 semestrów) znajdują się m.in. takie przedmioty jak Towaroznawstwo, Projektowanie i zarządzanie infrastrukturą logistyczną, Budowa i eksploatacja maszyn oraz Projektowanie baz danych, które umożliwiają zdobycie wiedzy i nabycie umiejętności wykorzystywania nowoczesnych narzędzi w zarządzaniu procesami i projektami logistycznym. Absolwent kierunku *logistyka* po studiach inżynierskich będzie przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach zajmujących się zaopatrzeniem, dystrybucją, a także w centrach logistycznych jako spedytor, czy też specjalista ds. planowania produkcji, gospodarki magazynowej, czy też budowy i eksploatacji systemów informatycznych wspomagających systemy logistyczne. Anglojęzyczna specjalność Global Logistics pozwala dodatkowo osiągnąć biegłość w używaniu fachowego języka angielskiego, przydatnego w pracy w logistyce.

Analizując i oceniając stopień innowacyjności i różnorodności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania należy zauważyć, że realizowana na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* charakteryzuje się wszystkimi tymi cechami. Przedstawia udaną kompozycję treści kształcenia na studiach licencjackich i inżynierskich, co jest skutkiem dobrej współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Wydział szybko reaguje na zmieniające się potrzeby i wyzwania płynące z rynku pracy dostosowując do tego program kształcenia. W sferze działań innowacyjnych lokują się także działania mające na celu nabycie określonych kompetencji społecznych i zawodowych.

Podsumowując można stwierdzić, że realizowana na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* charakteryzują się innowacyjnością,

różnorodnością oraz elastycznością. Jest zgodna z nowatorskimi trendami w kształceniu w szkolnictwie wyższym.

1.2).

Udział poszczególnych grup interesariuszy wewnętrznych w zapewnieniu odpowiednich treści i form kształcenia, składających się na koncepcję kształcenia praktycznego i przyjaznego dla studentów, obejmował:

- organy statutowe (konwent, senat, rada Wydziału) i polegał na podejmowaniu stosownych uchwał,
- kadre naukowo-dydaktyczną i sprowadzał się do jej udziału w ciałach statutowych i zespołach programowych, współpracujących z menedżerami kierunku,
- studentów, którzy brali udział w ciałach statutowych Uczelni oraz dokonywali oceny zajęć dydaktycznych.

Decyzję o uruchomieniu (lub zamknięciu) kierunku i specjalności podejmuje Konwent Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, po uzyskaniu opinii Senatu (kierunek) i Rady Wydziału (specjalność). Konwent uchwała też efekty kształcenia przyjęte dla kierunku (oddzielnie studia pierwszego i drugiego stopnia). Senat Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu opiniuje efekty kształcenia i propozycje uruchomienia kierunku. Rady Wydziałów uchwalają plany studiów i programy nauczania.

Na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie powołano w roku akademickim 2013/14, podobnie jak w całym konsorcjum Szkół Bankowych, nową strukturę zarządzania dydaktyką, w której istotną rolę pełnią menedżerowie kierunków. Menedżer kierunku jest osobą, która jest specjalistą z zakresu kierunku studiów. Kieruje on zakładem dydaktycznym. Do jego zadań należą kwestie związane z kształtowaniem koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, jej modyfikacji i rozwoju, opracowaniem programów oraz doбором prowadzących zajęcia, a także zapewnienie jakości nauczania na kierunku.

Menedżer kierunku uaktualnia listę przedmiotów i treści programowych, ze szczególnym uwzględnieniem zawartych w nim efektów kształcenia. Ma on do pomocy Radę Programową złożoną ze specjalistów z danego obszaru kształcenia, które powołuje Rada Wydziału. Zadaniem rady jest przygotowanie (lub zmiana) programu studiów. Menedżer kierunku wskazuje i ustala z Dziekanem koordynatorów przedmiotów, którzy opracowują programy przedmiotów.

Ze względu na udział członków Samorządu studenckiego w ciałach kolegialnych Uczelni (Konwent, Rada Wydziału), studenci mają wpływ na kształt programów studiów i wybranych elementów weryfikacji efektów kształcenia (np. forma egzaminu dyplomowego na niektórych kierunkach).

Udział wszystkich interesariuszy wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku *logistyka* należy określić jako bardzo satysfakcjonujący. Stosowane na Wydziale nowatorskie rozwiązania organizacyjne, (w tym powołanie menedżerów kierunków), pozwalają na wykorzystanie pełnego potencjału wszystkich interesariuszy wewnętrznych przy realizacji koncepcji kształcenia, a w ramach niej prowadzenia takiego profilu kształcenia i osiąganie celów i efektów, które odpowiadają zarówno potrzebom otoczenia, ale także perspektywom rozwoju kierunku zawartych w Strategii Wydziału.

Interesariusze zewnętrzni to przede wszystkim pracodawcy skupieni wokół Programu Partnerstwa Biznesowego i Rady Biznesu. Wszyscy oni w sposób konstruktywny wpływają na koncepcję kierunku i perspektywę jego rozwoju. Program Partnerstwa Biznesowego zakłada ścisłą współpracę z pracodawcami. Program określa również zakres współpracy między partnerami (Uczelnią a otoczeniem biznesowym) w obszarze kształcenia i badań naukowych. Daje także możliwość uczestniczenia przez studentów w stażach, wizytach studyjnych, spotkaniach z pracodawcą, szkoleniach prowadzonych przez praktyków rynku. W programie tym uczestniczą, jako interesariusze zewnętrzni przedstawiciele Business Center

Club Loża Wielkopolska, Wielkopolski Związek Pracodawców Lewiatan, International Project Management Association Polska.

W Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu działa również Rada Biznesu, która składa się z przedstawicieli pracodawców i pracowników Uczelni. Rada Biznesu wyraża swoją opinię zarówno w odniesieniu do koncepcji kierunku, oferowanych specjalności jak i perspektyw jego rozwoju. Obok Rady Biznesu z Wydziałem współpracuje szereg podmiotów, które oferują studentom praktyki, staże oraz wizyty studyjne. Wśród nich są m.in. Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście, DHL, C. Hartwig Spedytorzy Międzynarodowi Sp. z o.o., LM Wind Power Blades Poland Sp. z o.o., PEKAES S.A. Oddział Szczecin, Peter Eurotransport Ltd, Unibaltic Sp. z o.o., Scania Polska S.A. Oddział Szczecin, MJ Logistic Sp. z o.o., Duda Trans Marta Duda, AKROS Usługi Turystyczne Krzysztof Rosiwal, Oticon Polska Production Sp. z o.o. (obecnie DGS Poland Sp. z o.o.), Poczta Polska S.A.

Z powyżej analizy wynika, że zakres współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi jest bardzo szeroki i różnorodny. Ich udział w tworzeniu i rozwoju koncepcji kształcenia, co potwierdziły dokumenty pozyskane w toku wizytacji, jest sformalizowany i ma charakter bardzo merytoryczny.

Reasumując można jednoznacznie stwierdzić, że interesariusze wewnętrznymi i zewnętrznymi biorą udział w tworzeniu koncepcji kształcenia, w tym również w kształtowaniu oferty kształcenia, celów i efektów. Mają również wpływ na jej rozwój. To składa się na wysoką ocenę tego kryterium oceny jakości kształcenia.

Zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, skład Rady Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie powinni w 20% stanowić studenci. Na podstawie protokołów z Rady Wydziału i rozmowy z Prodziekanem stwierdzono, że do 30 września 2014 r. w Radzie zasiadał jeden student, przy czternastoosobowym składzie Rady, co stanowiło zaledwie 7%. Spotkanie Zespołu Oceniającego z Samorządem Studenckim, jak i z Władzami Wydziału wskazało, że powodem takiej sytuacji nie jest brak aktywności studentów, a błędne określenie liczby mandatów przez Władze. Zespół Oceniający został zapewniony przez Władze Wydziału, że skład Rady zostanie uzupełniony o odpowiednią liczbę studentów. Samorząd opiniuje plany i programy studiów podczas spotkań z Władzami. Zgodnie z informacją uzyskana od Władz i przedstawicieli Samorządu, do wizytacji nigdy nie zostały zgłoszone uwagi do tych dokumentów. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, przedstawiciele Samorządu podkreślili, że podczas spotkań z Władzami poruszane są również kwestie sporne dotyczące nauczycieli. W opinii członków Samorządu wszystkie zgłaszane w ten sposób problemy są rozwiązywane przez Władze w sposób korzystny dla studentów. Na Wydziale uchwałą Rady Wydziału nr XX/4/2014 z dnia 5 września 2014 powołano Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz Rozwoju Oferty Dydaktycznej. Do wizytacji nie odbyło się spotkanie Komisji, Dziekan zapewniła o włączeniu w przyszłości w skład Komisji przedstawiciela studentów.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie w pełni wpisuje się w misję i strategię rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu oraz strategię Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie między innymi poprzez wybór praktycznego profilu kształcenia na wizytowanym kierunku i kompleksowe dostosowanie oferty kształcenia do aktualnych realiów rynku pracy. Określone w strategii cele potwierdzają rangę, jaką Uczelnia zamierza przykładać w przyszłości do tej sfery kształcenia. Analiza i ocena koncepcji kształcenia pozwala na stwierdzenie, że kierunek ma wyraźnie określoną tożsamość. Program kształcenia na kierunku *logistyka* charakteryzuje się innowacyjnością, różnorodnością oraz elastycznością. Jest zgodny z

nowatorskimi trendami w kształceniu na tym kierunku studiów w polskim szkolnictwie wyższym.

1.2) Kadra akademicka, studenci oraz przedstawiciele rynku pracy, uczestniczą w budowaniu koncepcji kształcenia kierunku *logistyka* i jego perspektyw rozwojowych. Podczas wizytacji Uczelnia przedstawiła dokumentację dotyczącą współpracy z interesariuszami wewnętrznymi, a przede wszystkim zewnętrznymi, w tym opinie i rekomendacje dotyczące koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju należy uznać za wysoki. Studenci uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia poprzez przeprowadzaną ankietyzację oraz udział w organach kolegialnych Uczelni i Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą Nr 98/2012 z dnia 20 lipca 2012 r. Konwent określił - zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji - efekty kształcenia na kierunkach studiów realizowanych przez Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu oraz jej jednostki organizacyjne w tym Wydział Ekonomiczny w Szczecinie od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku studiów.

Kierunek *logistyka* prowadzony jest jako studia licencjackie oraz studia inżynierskie w dwóch cyklach kształcenia: standardowym na ostatnim 7 semestrze studiów oraz według zasad określonych przez Krajowe Ramy Kwalifikacji począwszy od roku akademickiego 2012/2013. Sylwetka absolwenta dla wygasającego cyklu kształcenia została określona zgodnie ze standardami kształcenia dla kierunku *logistyka* – ścieżka inżynierska. Natomiast kierunek *logistyka* prowadzony według KRK został określony jako kierunek o profilu praktycznym i wyodrębniony z dwóch obszarów kształcenia: obszaru nauk technicznych oraz obszaru nauk społecznych. Dla studiów licencjackich efekty kształcenia osadzono w dziedzinie nauk ekonomicznych w dwóch dyscyplinach: nauki o zarządzaniu oraz ekonomia. Dla studiów inżynierskich efekty kształcenia osadzono w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn oraz w dziedzinie nauk ekonomicznych wskazując jako odpowiednie dyscypliny: nauki o zarządzaniu oraz ekonomia. Dla studiów inżynierskich w zakresie wiedzy określono 20 efektów kształcenia w tym sześć przyporządkowano do efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich określonych w rozporządzeniu MNiSZW z dnia 2 listopada 2011 r. i do efektów z obszaru nauk technicznych, a 14 przyporządkowano do efektów określonych dla obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych. W zakresie umiejętności określono 23 efekty, w tym 11 przyporządkowano do efektów z obszaru nauk społecznych, a 12 do efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich oraz nauk technicznych, zaś jeden efekt jest przypisany łącznie do obszarowych efektów inżynierskich i efektów określonych w zakresie nauk społecznych. Dla kompetencji społecznych określono osiem efektów, w tym sześć przyporządkowano do efektów obszarowych określonych w zakresie nauk społecznych a dwa do efektów inżynierskich wiążąc jeden z efektem z obszaru nauk technicznych a jeden z efektami nauk społecznych. Uwzględnione zostały wszystkie efekty prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich.

Dla studiów licencjackich zbudowano 14 efektów w zakresie wiedzy, 11 w zakresie umiejętności i 7 w zakresie kompetencji społecznych. Wszystkie te efekty przyporządkowano

do efektów obszarowych z obszaru nauki społecznych. Opis ten dobrze buduje tożsamość kierunku na ścieżce licencjackiej i inżynierskiej. Analiza opisu efektów kształcenia pozwala stwierdzić że odnoszą się one do wskazanych dyscyplin naukowych. Każdy z efektów jest wspierany przez odpowiednie efekty przedmiotowe od kilku (dwóch) do kilkunastu (17) przedmiotów. Zdaniem Zespołu oceniającego należy niektóre efekty kształcenia dla ścieżki licencjackiej również przyporządkować do dyscypliny budowa i eksploatacja maszyn. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie znali pojęć wprowadzonych przez Krajowe Ramy Kwalifikacji, nie potrafili wskazać typologii efektów kształcenia, w większości nie znali także efektów sformułowanych dla wizytowanego kierunku

Efekty przedmiotowe zostały określone w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W zależności od specyfiki przedmiotu i formy zajęć liczba efektów przedmiotowych w zakresie wiedzy i umiejętności waha się od 2 do 10, co można uznać za właściwe. Efekty te rozwijają i uszczegóławiają, a także konkretyzują efekty kierunkowe i wyraźnie się do nich odnoszą, co jest również zaznaczone w sylabusach i macierzy efektów kształcenia. Efekty przedmiotowe dla cyklu wygasającego dobrze nawiązują do sylwetki absolwenta kierunku *logistyka* i pozwalają na jej osiągnięcie.

Dobór efektów przedmiotowych wspiera realizację efektów kierunkowych zaś efekty przedmiotowe są możliwe do osiągnięcia z uwagi na określone cele kształcenia. Struktura hierarchiczna efektów kształcenia od efektów przedmiotowych, szczegółowo przedstawionych w kartach przedmiotu, poprzez efekty kierunkowe wyraźnie zorientowane na aspekty logistyczne w zakresie wiedzy umiejętności i kompetencji społecznych aż do efektów obszarowych pozwala na stwierdzenie, że istnieją pełne możliwości realizacji efektów na wszystkich poziomach. W kartach przedmiotów umieszczono również założenia i cele kształcenia, które znajdują wsparcie w efektach kształcenia i wzmacniają możliwość realizacji efektów kierunkowych i obszarowych poprzez cele i efekty szczegółowe. Szczególnie ważną rolę pełnią tu praktyki zawodowe. Uczelnia określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych jedynie w zakresie umiejętności. Są one właściwie określone. Zespół oceniający uważa jednak, że warto określić efekty również w zakresie kompetencji społecznych, które praktyka niewątpliwie przynosi. Efekty określone dla praktyki zawodowej wyraźnie wzmacniają osiąganie efektów kierunkowych, co pokazują również odpowiednie odniesienia w macierzy efektów. Można tu wskazać dla przykładu efekty: - student stosuje systemy normatywne oraz wybrane normy i reguły (prawne, zawodowe, etyczne) w celu rozwiązania konkretnego zadania logistycznego, - student analizuje, modeluje i wdraża procesy i systemy logistyczne z wykorzystaniem właściwych narzędzi informatycznych, które mogą być osiągnięte poprzez realizację efektów kształcenia określonych dla praktyki zawodowej.

Efekty określone dla praktyki zawodowej wyraźnie dopełniają zbiór efektów przedmiotowych i wspierają realizację kilku efektów kierunkowych w zakresie umiejętności i wszystkie określone w zakresie kompetencji.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie znali kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia. Jednak w wyniku dyskusji, udało się ustalić, że stawiane przez nauczycieli wymagania są ich zdaniem możliwe do osiągnięcia.

Efekty kształcenia są dostępne w bibliotece oraz w sieci ekstranetu, do której ma dostęp każdy student po zalogowaniu. Prowadzący zajęcia zapoznają studentów z efektami i celami kształcenia na pierwszych zajęciach sformułowanych dla przedmiotu objętego programem studiów.

Na stronie internetowej Uczelni znajdują się krótkie informacje o sylwetce absolwenta, brakuje opisu efektów kształcenia. Dla kandydatów na studia dostępny jest jedynie wykaz przedmiotów z podziałem na poszczególne semestry studiów. Dostęp do opisów efektów kształcenia należy uznać za niewystarczający. Żaden ze studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie wiedział, że efekty dostępne są w bibliotece.

2.2).

Opis efektów kształcenia na poziomie kierunku oraz przedmiotów jest klarowny, zrozumiały, używa do opisu umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych właściwych czasowników jak np. student potrafi, student zna, rozróżnia. Opis efektów umożliwia ich sprawdzalność.

Studenci są zapoznawani z przedmiotowymi efektami kształcenia podczas pierwszych zajęć w semestrze. Nauczyciele akademicy, zdaniem studentów, przedstawiają efekty w sposób zrozumiały. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym potwierdzili oni, że uzyskanie przedstawianych przez nauczycieli efektów jest możliwe do sprawdzenia.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, a także dyplomy prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast w suplementach do dyplomu wskazane jest: w pkt. 2 - Informacje o dyplomie ust. 2.3 – Nazwa i status Uczelni wydającej dyplom – określenie statusu Uczelni, tj. „niepubliczna Uczelnia zawodowa”, zamieszczenie informacji, na podstawie jakiej ustawy funkcjonuje obecnie Uczelnia. Natomiast zapis dotyczący określenia podstawy prawnej rejestru Uczelni niepublicznych i związków Uczelni niepublicznych („na podstawie ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późniejszymi zmianami) wydaje się zbędny.

Przechowywanie efektów kształcenia

W Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu obowiązuje Zarządzenie nr 12/2013 Kanclerza z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej, którego celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych, a także określenie zasad przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych. Tryb przekazywania do Archiwum Uczelni zostało uregulowane w Zarządzeniu nr 2/2007 z dnia 23 marca 2007 r. w sprawie archiwum zakładowego Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum Uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego. Przepisy te stosowane są również w Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie.

Dziekan Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie - Zarządzeniem nr 62A z dnia 1 października 2013 r. w sprawie określenia terminu przechowywania prac pisemnych stanowiących zaliczenie lub egzamin z poszczególnych przedmiotów ustalił okres przechowywania przez prowadzących zajęcia dydaktyczne dokumentacji potwierdzającej wyniki prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych wynoszący 12 miesięcy od daty zaliczenia lub egzaminu dla studiów pierwszego i drugiego stopnia.

System oceny efektów kształcenia w ogólnym ujęciu jest zamieszczony w Regulaminie Studiów. Szczegółowe zasady weryfikacji efektów kształcenia i oceny podane są w sylabusach. Wskazuje się na sposoby weryfikacji efektów kształcenia poprzez sprawdziany pisemne, ustne, dyskusje, ocenę aktywności na zajęciach, projekty, case study, eseje, prace pisemne, projekty grupowe, testy. Zatem Wydział stosuje przejrzysty i powszechnie dostępny poprzez sylabusy i Regulamin studiów system oceny i weryfikacji efektów kształcenia. Na Wydziale obowiązuje tradycyjna skala ocen od oceny niedostatecznej do oceny bardzo dobrej z ocenami połówkowymi.

Zgodnie z § 20 Regulaminu studiów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, w Uczelni obowiązuje sześciostopniowa skala ocen. Najwyższą oceną jest 5 (bardzo dobry), najniższą, i jedyną negatywną oceną jest 2 (niedostateczny). Karty przedmiotów zawierają ogólne informacje o metodach oceniania poszczególnych efektów. Studenci są zapoznawani ze szczegółowymi metodami podczas pierwszych zajęć. Zdaniem studentów obecnych na

spotkaniu z ZO, system ten jest przejrzysty i powszechnie dostępny. Ponieważ studenci rzadko korzystają z kart przedmiotów, prowadzący podczas semestru przypominają o obowiązujących metodach sprawdzania efektów. Studenci wskazali, że wśród metod oceny dominują testy, jednak często prowadzący dopuszczają możliwość indywidualnego zaliczania przedmiotu poprzez zaliczenie ustne.

W sylabusach zamieszczono wykaz efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Każdemu efektowi przypisano odpowiedni sposób jego weryfikacji. I tak np. efektom z zakresu wiedzy przypisano takie formy weryfikacji jak: kolokwia pisemne, egzaminy ustne, egzaminy pisemne w formie testu, dyskusje. Efektom z zakresu umiejętności przypisano takie metody weryfikacji jak np.: wyniki pracy w grupie, opracowanie projektu, aktywność na zajęciach. Uczelnia podjęła prace nad systemowymi zasadami weryfikacji efektów kierunkowych. Zasady te będą stosowane we wszystkich Uczelniach grupy WSB oraz wszystkich jednostkach organizacyjnych tych Uczelni, w tym na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie. Stan prac jest bardzo zaawansowany. Opracowano już szczegółowe kryteria wyboru kryteriów kierunkowych podlegających weryfikacji, kryteria oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów kierunkowych dla kluczowych kryteriów kierunku *logistyka*.

Karty przedmiotów zawierają przyporządkowane do konkretnych efektów metody ich sprawdzania. W przedmiotach składających się z różnych form zajęć występuje rozróżnienie tychże metod sprawdzania. Studenci ocenianego kierunku sporadycznie korzystają z sylabusów. Polegają na informacjach przekazywanych przez nauczycieli akademickich. W opinii wyrażonej podczas spotkania z ZO potwierdzili, że ich zdaniem wykorzystywane metody sprawdzania są adekwatne do rodzaju zajęć.

Ocena efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco, w poszczególnych semestrach oraz w procesie dyplomowania, który weryfikuje końcowe efekty kształcenia. Zasady zaliczania semestrów ujęte są szczegółowo w Regulaminie Studiów. Program kształcenia wyznacza semestry w których odbywa się zaliczenie etapowe i końcowe efektów przedmiotowych. Zasady dyplomowania szczegółowo określa Regulamin Studiów (§ 54 – 72). W Regulaminie tym określa się terminy składania pracy dyplomowej, warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, zasady wyboru promotora i ustalania recenzenta, wymagań dotyczących egzaminu dyplomowego, zasady wystawiania oceny końcowej na dyplomie. Zgodnie z § 55 ust. 2 tego Regulaminu, praca oceniana jest niezależnie przez promotora i recenzenta wyznaczonego przez dziekana. W przypadku negatywnej oceny recenzenta, dziekan wyznacza drugiego recenzenta, którego ocena traktowana jest jako ostateczna.

Ostateczny wynik studiów jest sumą 60% średniej ocen z okresu studiów, 20% średniej arytmetycznej uzyskanej z ocen pracy dyplomowej, 20 % oceny uzyskanych podczas egzaminu dyplomowego. Egzamin obejmuje losowo wybrane pytanie związane z kierunkiem studiów oraz dwa pytania z zakresu tematyki pracy dyplomowej.

Zespół oceniający dokonał przeglądu losowo wybranych prac dyplomowych oraz prac etapowych – egzaminacyjnych. Na podstawie przeglądu prac egzaminacyjnych i projektowych można stwierdzić, iż stopień wymagań nie budzi zastrzeżeń. Zakres pytań i wymagań jest zgodny z sylabusem wybranych przedmiotów. Struktura ocen zawierająca również oceny niedostateczne wskazuje iż system oceny nie budzi wątpliwości. Natomiast przegląd wybranych losowo prac dyplomowych wskazuje, iż nie wszystkie prace mają charakter inżynierski. Uczelnia reagując na uwagi Zespołu oceniającego podczas podsumowania wizytacji, opracowała i przekazała do Biura PKA standardy prac dyplomowych dla studiów inżynierskich. Analiza nadesłanego dokumentu pozwala na stwierdzenie, iż zawarte wymogi merytoryczne właściwie określają istotę pracy inżynierskiej studiów I stopnia jak np. „Inżynierska praca dyplomowa powinna mieć charakter koncepcyjny, projektowy, inwentaryzacyjny lub badawczo-wdrożeniowy i rozwiązywać problem postawiony w celu pracy. Jeżeli w pracy występują elementy pracy badawczej, to

powinny być one ściśle powiązane z praktyką gospodarczą”. Uczelnia deklaruje ich bezwzględne przestrzeganie.

Weryfikacja efektów kształcenia obejmuje również praktyki zawodowe. Formularze wymagane do zaliczenia, umożliwiają weryfikację uzyskanych podczas praktyk efektów kształcenia. Jednym z dokumentów potrzebnych do zaliczenia praktyki jest ankieta wypełniana przez zakład pracy oraz sprawozdanie studenta z odbycia praktyki. Do kompetencji Dziekana należy zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej lub skrócenie wymiaru praktyki, jeśli wykonywana praca nie odpowiada w pełni profilowi studiów i celom praktyki. Większość studentów spośród obecnych na spotkaniu z ZO, uzyskała zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO, są oni oceniani prawidłowo przez nauczycieli akademickich. Oceny ich zdaniem są formułowane obiektywnie. Podczas dyplomowania praca jest starannie weryfikowana przez promotora, pozwala to na odpowiednie poprawienie błędów i uzyskanie satysfakcjonującej studenta oceny.

W sylabusach określono precyzyjnie warunki zaliczenia poszczególnych przedmiotów zaś w Regulaminie Studiów określono skalę ocen możliwych do uzyskania z egzaminów i zaliczeń oraz zaliczeń semestrów, a także precyzyjnie określono zasady ustalania ocen z egzaminu dyplomowego, oraz oceny końcowej na dyplomie. Stąd można stwierdzić że wymagania wobec studentów w procesie weryfikacji efektów kształcenia są wystandaryzowane. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń wszystkich przedmiotów i pozytywnej oceny z egzaminów i praktyk przewidzianych planem studiów oraz uzyskanie wymaganej w programie studiów liczby punktów ECTS. Studenci mają prawo do jednego terminu zaliczeń i egzaminów w trybie zwykłym i jednego w trybie poprawkowym. Warunkiem zaliczenia seminarium dyplomowego na ostatnim semestrze studiów jest złożenie pracy dyplomowej oraz jej przyjęcie do obrony przez promotora.

Karty przedmiotów zawierają metody oceny uzyskania efektów. Wymagania stawiane studentom na poszczególne oceny są zależne od prowadzącego zajęcia. Studenci podczas spotkania z ZO podkreślili, że nauczyciele przyznają oceny obiektywnie. Wymagania odpowiadające najniższej ocenie stanowiącej podstawę zaliczenia są podawane przez prowadzących na pierwszych zajęciach w semestrze, następnie powtarzane przed przystąpieniem do zaliczenia/egzaminu. Studenci podkreślili, że wśród zaliczeń dominuje forma testowa, która jest ich zdaniem bardzo obiektywną metodą.

Odsiew na kierunku *logistyka* w roku akademickim 2013/2014 był niewielki i wynosił około 5% ogółu studiujących studentów. Wśród wszystkich przyczyn rezygnacji ze studiów udział studentów, którzy nie zaliczyli semestru stanowi około 21%. Uczelnia identyfikuje przedmioty, które sprawiają studentom najwięcej trudności i podejmuje działania wspomagające.

Zdaniem studentów główną przyczyną odsiewu jest fakt rezygnacji osób, które nie radzą sobie z łączeniem pracy i innych obowiązków ze studiowaniem. Obecni na spotkaniu z ZO podkreślili, że większości udaje się łączyć studia z pracą zawodową i innymi obowiązkami. Ich zdaniem równie częstym powodem rezygnacji jest brak postępów w nauce.

Informacje dotyczące zasad oceny dostępne są w Regulaminie studiów, sylabusach które są dostępne w sieci Extranet na platformie Moodle. Ogólne ramy systemu oceniania zostały określone w Regulaminie studiów. Podczas pierwszych zajęć w semestrze nauczyciele akademicy zapoznają studentów ze stosowanym systemem oceny. Podczas spotkania z ZO ocenili poziom dostępności informacji o systemie oceny jako bardzo dobry.

Na kierunku *logistyka* kształcenie na odległość ma jedynie formę wspomagającą proces dydaktyczny. Na platformie Moodle umieszczone są kursy każdego przedmiotu zawierające elementarne informacje, w tym rozwinięte treści kształcenia, warunki zaliczenia przedmiotu, sposoby weryfikacji efektów kształcenia.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci nie wskazali żadnego kursu prowadzonego metodami kształcenia na odległość.

2.4)

Badania losów absolwentów prowadzone są dla całej grupy Uczelni czterech Wyższych Szkół Bankowych oraz pięciu ich Wydziałów zamiejscowych. Badania te prowadzi odpowiednie Biura Karier i Praktyk WSB. Zespół oceniający otrzymał komplet dokumentów związanych z badaniem losów zawodowych absolwentów WSB w Poznaniu - Wydział Ekonomiczny w Szczecinie. Ankieta zawiera 27 pytań, które mogą dać cenne informacje dla doskonalenia procesu kształcenia jak np. jakich umiejętności brakuje Pani/Panu w aktualnej wykonywanej pracy zawodowej oraz czego brakowało Pani/Panu w programie ukończonych studiów. Jako cenne należy uznać pytanie dotyczące wskazania programów komputerowych które absolwent wykorzystuje w pracy zawodowej co pozwala na dostosowanie zarówno treści kształcenia jak i laboratoriów komputerowych do wymagań rynku pracy.

Badanie obejmuje każdy rocznik absolwentów opuszczających mury Uczelni, poczynając od 2012 roku. Sytuacja zawodowa absolwenta badana jest do roku od ukończenia studiów, a będzie badana po 3 i 5 latach od złożenia egzaminu dyplomowego/magisterskiego. Jako cele badania założono: gromadzenie informacji dotyczących otoczenia gospodarczo – społecznego absolwenta poszukującego pracy, określenie sytuacji, w jakiej znajdują się absolwenci na rynku pracy, określenie planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów, badanie marki WSB w Poznaniu. W założeniu badanie ma charakter wyczerpujący (pełny). W pierwszym etapie badania wykorzystuje się ankietę, w postaci papierowej, która jest wypełniana przez absolwenta w momencie odbierania dyplomu.

W drugim jego II etapie przeprowadzane jest ilościowe badanie sondażowe CAVI (kwestionariusz on-line), w którym link do ankiety jest wysyłany drogą elektroniczną w oparciu o wcześniej przygotowaną listę adresów e-mailowych uzyskanych z ankiet zgromadzonych w pierwszym etapie badania. Ankieta jest, a także będzie w kolejnych latach wysyłana do każdego absolwenta trzykrotnie: do 1 roku, 3 i 5 lat po zakończeniu studiów. W przypadku nie wypełnienia ankiety zakłada się ponowną wysyłkę informacji przypominającą po terminie około 2 tygodni od wysłania zaproszeń do wypełnienia ankiety. W stosunku do osób, które nadal nie wypełnią ankiety dokonywana będzie ponowna wysyłka ankiety a następnie próba kontaktu telefonicznego.

Kwestionariusz on-line – zawiera bloki pytań, które dotyczą:

- aktywności absolwentów podczas ukończonych studiów (korzystanie z usług Biura Karier, Działu Współpracy z Zagranicą)
- aktywności absolwentów na rynku pracy
- opis aktualnego miejsca pracy absolwenta
- plany odnośnie dalszego kształcenia się absolwentów
- ocena zadowolenie ze studiów oraz postrzeganie marki Uczelni przez absolwentów

Badanie losów zawodowych absolwentów przeprowadza na zlecenie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu – Centrum rozwoju Szkół Wyższych TEB Akademia Sp. z o. o.

Na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie bezpośrednio za wykonanie tego badania odpowiada Biuro Karier. Badanie losów zawodowych absolwentów stanowi element Badania Atrybutów Marki. Jest ono przeprowadzane około pół roku po zakończeniu studiów. Absolwenci zaraz po ukończeniu studiów są proszeni o wyrażenie zgody na przeprowadzenie badań. Mogą oni wypełnić elektroniczną ankietę, jednak ze względu na niewielki odsetek wypełniających, po pół roku do absolwentów telefonują ankieterzy, którzy zadają pytania z elektronicznej ankiety. W 2014 roku w badaniu wziął udział jeden absolwent kierunku Logistyka Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie.

W roku akademickim 2013/2014 kierunek opuścili pierwsi absolwenci (24 osoby), może to być przyczyną tak małego udziału absolwentów w badaniu.

Po przeprowadzeniu badania wyniki przedstawiane są Władzom Wydziału w formie raportu i prezentacji zawierającej zestawienie wszystkich szkół wyższych z grupy WSB. Efekty badania są uwzględniane przez Władze Wydziału na takich samych zasadach jak badania innych interesariuszy wykonywane w ramach Badania Atrybutów Marki. Wśród pytań zadawanych absolwentom znajduje się między innymi pytanie o braki w umiejętnościach. Pytanie to stanowi cenne źródło informacji mogące przysłużyć się doskonaleniu oferty Uczelni. Brakuje pytań o wiedzę i kompetencje. Wyniki prezentowane są z podziałem na miasta – siedziby WSB i Wydziałów zamiejscowych, a nie ze względu na ukończone kierunki studiów. Może to stanowić problem przy wyciąganiu wniosków co do konkretnych kierunków na poszczególnych Uczelniach.

Uczelnia przewiduje powtórne badanie absolwentów 3 i 5 lat od zakończenia studiów.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Prace dyplomowe

Wylosowane do oceny prace dyplomowe prezentowały dobry poziom. Niektóre prace nie miały charakteru prac inżynierskich, bardziej odpowiadały wymaganiom prac licencjackich. Tematyka prac jest ściśle związana z zakresem kierunku *logistyka*.

Prace przejściowe

Zakres analizowanych prac przejściowych w pełni odzwierciedlał wymagania określone w sylabusach przedmiotów odnośnie do realizacji zawartych przedmiotowych efektów kształcenia. Prace zatem umożliwiały weryfikację tych efektów. Były starannie przygotowane pod względem formalnym (arkusze zaliczeniowe i egzaminacyjne).

Na podstawie przeglądu prac egzaminacyjnych i projektowych można stwierdzić iż stopień wymagań nie budzi zastrzeżeń. Zakres pytań i wymagań jest zgodny z sylabusem wybranych przedmiotów. Struktura ocen zawierająca również oceny niedostateczne wskazuje iż system oceny nie budzi wątpliwości..

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Zakładane efekty kształcenia dla kierunku *logistyka* dla studiów I stopnia licencjackich oraz inżynierskich są zgodne z zasadami Krajowych Ram Kwalifikacji oraz koncepcją kształcenia. Efekty kierunkowe dla ścieżki inżynierskiej uwzględniają wszystkie efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich. Efekty kierunkowe i przedmiotowe uwzględniają oczekiwania rynku pracy, dobrze ilustrują profil praktyczny akcentując umiejętności w zakresie aspektów logistycznych. Efekty kształcenia zostały określone we współpracy z przedstawicielami pracodawców i wyraziście wyznaczają specyfikę studiów I stopnia w tym inżynierskich.

2.2) Efekty kształcenia zostały opisane językiem zrozumiałym i pozwalającym na ich sprawdzalność. W opinii studentów efekty kształcenia są przedstawiane studentom w sposób zrozumiały, a sposób ich sformułowania umożliwia ocenę stopnia ich osiągnięcia.

2.3) Wydział stosuje przejrzysty system oceny efektów na poszczególnych przedmiotach w ujęciu semestralnym, jak i bieżącym, a także w procesie dyplomowania. Proces dyplomowania wymaga ścisłego dostosowania prac dyplomowych do określonych standardów dla prac inżynierskich. System oceny jest dostępny na indywidualnych kontach internetowych studentów. Karty przedmiotów nie są dostępne na wewnętrznej

platformie internetowej Uczelni, są dostępne w bibliotece. Studenci chętniej korzystali z kart przedmiotów, gdy znajdowały się one w sieci extranet. Sposób oceny efektów kształcenia jest prezentowany przez nauczycieli akademickich podczas pierwszych zajęć w semestrze.

2.4) Wydział prowadzi monitoring losów zawodowych absolwentów i wyniki wykorzystuje do doskonalenia efektów kształcenia. Badanie losów zawodowych absolwenta stanowi element szerokiego systemu badań interesariuszy stosowanego przez Uczelnię. Absolwenci wypełniają ankiety pół roku po ukończeniu studiów, ponadto będą proszeni o wypełnienie ankiet 3 i 5 lat po ukończeniu studiów. Ankietowanie absolwentów już stanowi i może w przyszłości stanowić cenne podstawy do doskonalenia procesu kształcenia

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału oraz Konwent.

Na mocy Uchwały nr IX/1/2012 z dnia 24 września 2012 r. Rada Wydziału przyjęła plany studiów i programy nauczania dla kierunku *logistyka* od roku akademickiego 2012/2013. Natomiast Uchwałą nr XII/3/2013 z dnia 31 lipca 2013 r. Rada Wydziału zatwierdziła programy kształcenia dla ocenianego kierunku i poziomu kształcenia od roku akademickiego 2013/2014 i Uchwałą nr XII/5/2013 dla ocenianego kierunku na studiach inżynierskich. Natomiast Uchwałą nr XIX/1/2014 z dnia 8 lipca 2014 r. Rada Wydziału zatwierdziła programy kształcenia dla ocenianego kierunku i poziomu kształcenia od roku akademickiego 2014/2015.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Konwentu oraz Rady Wydziału w czasie których były zatwierdzone zostały wymienione wyżej dokumenty.

Program kształcenia zorientowany jest na realizację każdego z zakładanych kierunkowych, jak i przedmiotowych efektów kształcenia. Opracowana matryca odniesień pokazuje, iż każdy efekt kierunkowy jak i zakładana sylwetka absolwenta znajduje wsparcie w kilku przedmiotach jak też i formach zajęć oraz stosowanych metodach dydaktycznych. Właściwe dostosowanie form zajęć: ćwiczeń, zajęć projektowych i laboratoryjnych do zakładanych efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych zapewnia osiągnięcie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Treści kształcenia poszczególnych przedmiotów w pełni pozwalają na realizację zakładanych efektów przedmiotowych oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Cele te osiągnięte są między innymi poprzez realizację w programie studiów takich przedmiotów jak: infrastruktura logistyczna inżynieria systemów i analiza systemowa, Podstawy logistyki, projektowanie i analiza procesów logistycznych *logistyka* dystrybucji, *logistyka* zaopatrzenia. Realizację każdego z zakładanych efektów kształcenia wspomaga odpowiednia infrastruktura informatyczna, w tym specjalistyczne oprogramowanie tj. SPED Trans SQL 4.000 TSSQL zintegrowany system wspomagający zarządzanie spedycją i transportem wykorzystywany do przedmiotów: Systemy informatyczne w logistyce oraz Systemy informatyczne w transporcie i magazynowaniu, Planowanie dystrybucji i zaopatrzenia w praktyce Flexsim. Pakiet analizy i symulacji procesów produkcyjnych i logistycznych wykorzystywany do przedmiotów

Symulacja i optymalizacja procesów logistycznych, MS Dynamics AX moduł produkcja do przedmiotu Informatyczne wspomaganie logistyki. MS Projekt aplikacja do zarządzania projektami do przedmiotu Zarządzanie projektami logistycznymi. Zespół oceniający uważa iż w najbliższym czasie powinna zostać uruchomiona specjalistyczna pracownia logistyczna oraz pracownia fizyki.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci wyrazili opinię, że dotychczasowe realizowane przez nich przedmioty oraz ich oczekiwania, co do studiowania logistyki, bardziej odpowiadają w ich opinii studiom licencjackim, a nie inżynierskim. Podczas spotkania podkreślili, że studia opierają się w znacznej części na zajęciach praktycznych, co studenci uznali za mocną stronę realizowanego procesu kształcenia.

Studia na kierunku *logistyka* dla cyklu standardowego oraz realizowanego według KRK trwają siedem semestrów na studiach inżynierskich i sześć na studiach licencjackich. Ogólna liczba godzin bezpośredniego kontaktu nauczycieli akademickich i studentów w programie studiów roku akademickiego 2014/2015 wynosi na studiach inżynierskich stacjonarnych 2122 godziny zaś na studiach niestacjonarnych 1612 godzin. Na studiach licencjackich program obejmuje na studiach stacjonarnych 1 599 godzin i 980 godzin na studiach niestacjonarnych. Ogólny wymiar oferowanych godzin bezpośredniego kontaktu nauczycieli akademickich i studentów tworzy właściwe ramy dla osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Na kierunku *logistyka* prowadzone są takie specjalności: *logistyka* i spedycja międzynarodowa oraz transport i usługi logistyczne, *logistyka* w przedsiębiorstwie. Specjalności te dobrze wpisują się w zakres programowy kierunku *logistyka*. Analiza sylabusów pozwala stwierdzić, iż dobór treści kształcenia jest dogotowany do zakładanych efektów przedmiotowych oraz kierunkowych na co wskazują i sylabusy i macierz efektów kształcenia.

Jako formy zajęć proponuje się: wykłady konwersatoria, seminaria proseminaria, ćwiczenia laboratoria, warsztaty, zajęcia projektowe, pracownie, praktyki zawodowe. Udział zajęć o charakterze aktywizującym, a więc zorientowanych na osiągnięcie efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych sięga na studiach inżynierskich około 70% a na studiach licencjackich około 62%. Natomiast udział zajęć o charakterze praktycznym w tym warsztatowym laboratoryjnym i projektowym sięga na studiach inżynierskich około 35%, zaś na licencjackich około 15% ogółu zajęć. Jako przykłady zajęć praktycznych można wymienić:

- Inżynieria systemów i analiza systemowa - zajęcia prowadzone przez doktora z tytułem inżyniera specjalizującego się w systemowych rozwiązaniach dla firm. Materiał merytoryczny na zajęciach oparty na analizie rzeczywistych organizacji gospodarczych. Projekt końcowy dotyczy analizy systemowej istniejącej organizacji.
- Infrastruktura logistyczna - wizyty przedstawicieli firm logistycznych na zajęciach (np. dyrektor oddziału DHL).
- Systemy informatyczne w logistyce - zajęcia laboratoryjne oparte na specjalistycznym oprogramowaniu stosowanym w firmach logistycznych.
- Projektowanie i analiza procesów logistycznych - zajęcia laboratoryjne oparte na specjalistycznym oprogramowaniu symulacyjnych dla procesów logistycznych (Flexsim)
- Usługi logistyczne - wizyty studyjne u partnerów biznesowych kierunku *logistyka* (DHL, RABEN, Zarząd Portów Szczecin-Świnoujście)
- Zarządzanie łańcuchem dostaw - wizyty przedstawicieli firm logistycznych na zajęciach (dyrektor oddziału DHL)
- Zarządzanie projektami logistycznymi - zajęcia prowadzone przez praktyka zajmującego się w pracy zawodowej zarządzaniem projektami w przedsiębiorstwach. Zajęcia prowadzona na oprogramowaniu MS Project z wykorzystaniem case'ów z praktyki. Projekt końcowy dotyczy przygotowania realnego projektu z zakresu logistyki.

Są to odpowiednie formy i metody kształcenia dla zrealizowania zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia zapewnia studentom zajęcia do wyboru w wymiarze nieco wyższym

aniżeli 30% punktów ECTS. Zajęcia do wyboru obejmują specjalności kształcenia, języki obce oraz seminaria dyplomowe. Analiza sylabusów pozwala zauważyć, iż jako metody dydaktyczne proponuje się: wykłady w formie interaktywnej jak i podawczej, case study, praca w grupach itp.

Studenci ocenianego kierunku wyrazili opinię, że czas trwania ich studiów jest odpowiedni. W ich opinii zajęcia są odpowiednio rozłożone pomiędzy poszczególne semestry. Podział form zajęć spełnia oczekiwania studentów, jednak obecni na spotkaniu z ZO zwrócili uwagę, na zbyt mały ich zdaniem udział przedmiotów podczas których wykorzystywane byłyby programy logistyczne, takie jak np. FlexSim. Osoby obecne na spotkaniu z ZO nie korzystały nigdy z zajęć prowadzonych metodami kształcenia na odległość.

Udział punktów ECTS przypisanych efektom kształcenia z obszaru nauk technicznych wynosi 40% zaś dla nauk społecznych wynosi 60%. System punktacji ECTS zastosowany do opisu programu studiów jest zgodny z przepisami prawa. Ogólna liczba punktów dla studiów 7 - semestralnych wynosi 226 zaś dla studiów licencjackich 195. Ta podwyższona w stosunku do minimalnej liczby punktów ECTS wyznaczanej przez przepisy prawa wynika z wprowadzenia 10 punktów dla praktyki zawodowej i znaczącego udziału zajęć projektowych wymagających odpowiedniego nakładu pracy studenta. Brak jest przypisania punktów ECTS dla zajęć z WF i BHiP. W poszczególnych semestrach student ma do zaliczenia od 30 do 33 punktów ECTS zaś w ostatnim semestrze 38 punktów ECTS, który kumuluje punkty za pracę dyplomową i praktykę zawodową. Łączna liczba punktów którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów wynosi 121, w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych wynosi 61, w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych wynosi 61,5 dla studiów inżynierskich i 26 dla licencjackich.. Minimalna liczba punktów którą student musi uzyskać realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczelnianych wynosi 25, zaś realizowanych na zajęciach do wyboru wynosi 63 na studiach licencjackich i 69 na studiach inżynierskich (30,5 % ogółu punktów ECTS).

Studenci obecni na spotkaniu z ZO nie znali zasad przypisywania punktów ECTS. Nie byli w stanie określić czy liczba punktów odpowiada pracochłonności danego przedmiotu. Ankiety przeprowadzane przez Uczelnię nie zawierają pytań mogących pomóc w diagnozowaniu ewentualnych problemów w tym zakresie.

Program kształcenia zachowuje właściwą sekwencję przedmiotów uwzględniając następstwo wiedzy i progres nabywanych umiejętności, kompetencji. Stąd na I roku oferowane są przedmioty o charakterze ogólnym, z nauk podstawowych i kierunkowe. Na wyższych semestrach oferuje się przedmioty specjalnościowe. Praktyka zawodowa jest zharmonizowana z programem kształcenia. Praca dyplomowa i seminarium dyplomowe kończy proces kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO nie wskazali żadnych problemów ani sugestii w zakresie sekwencji przedmiotów. Nie zdarzyło się im by przedmioty powtarzały treści lub wymagały wiedzy, umiejętności i kompetencji uzyskiwanych na kolejnych semestrach.

Praktyka zawodowa od roku akademickiego 2014/2015 ma wymiar 12 tygodni i wpisana jest właściwie w program studiów uwzględniając progres w zakresie wiedzy i umiejętności. Studenci studiów pierwszego stopnia mają do odbycia 12 tygodni praktyki studenckiej w ciągu całych studiów. Powinni oni zadeklarować na specjalnym formularzu termin odbycia praktyki. Praktykę mogą podzielić w dowolny sposób i rozłożyć na kolejne lata studiów. Program praktyki obejmuje moduł obowiązkowy zawierający podstawy prawne i zakres działalności przedsiębiorstwa, organizację podmiotu gospodarczego, dokumentację organizacyjną, podstawy prawne -przepisy wewnętrzne funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz miejsce logistyki w strukturze i funkcjach przedsiębiorstwa. Program praktyki zawiera moduły do wyboru Spośród 11 oferowanych student ma zrealizować 4 do 6 modułów a w przypadku praktyki skróconej 2 -3 modułów. Moduły do wyboru obejmują takie obszary

działalności przedsiębiorstwa jak: koszty, organizacja procesów logistycznych, planowanie zaopatrzenia procesów logistycznych, administracja transportu, *logistyka* w sferze dystrybucji, transport, zapasy, gospodarka magazynowa, łańcuchy dostaw, komputeryzacja przedsiębiorstwa, spedycja krajowa i międzynarodowa. Przedstawiony wykaz przedsiębiorstw profilowo zorientowanych na procesy logistyczne, w tym transportowe, zarówno będące wielkimi korporacjami, jak i średnimi firmami Szczecina i regionu zachodniopomorskiego, w których studenci odbywają praktyki w pełni pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i zapewnia odbycie praktyk przez studentów kierunku.

Organizacja studiów na kierunku *Logistyka* w Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu odbywa się wg wyznaczonego przez Rektora harmonogramu roku akademickiego.

Podstawą organizacji procesu dydaktycznego na kierunku *Logistyka* jest plan studiów zatwierdzony przez Radę Wydziału obejmujący spis przedmiotów wraz z wykazem godzin, formę ich realizacji i zaliczenia, liczbę punktów ECTS w podziale na semestry i lata studiów oraz warunki ukończenia studiów. Zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych prowadzonych na kierunku *Logistyka* odbywają się od poniedziałku do czwartku. Na studiach niestacjonarnych odbywają się one w systemie weekendowym (sobotnio-niedzielnym) co dwa tygodnie. Zjazdy na studiach niestacjonarnych odbywają się według ustaleń zawartych w harmonogramie roku akademickiego. Prowadzone zajęcia są zorganizowane w bloki trwające: 2 godziny lekcyjne (1,5 godziny) na studiach stacjonarnych, 3 godziny lekcyjne (2,5h godziny) na studiach niestacjonarnych. Wszyscy wykładowcy prowadzący zajęcia w danym semestrze zobligowani są do wyznaczenia terminów dyżurów dla studentów, które są dostępne dla studentów w extranecie.

Przeciętna liczba osób w grupach wykładowych wynosi 100 osób, grupach konwersatoryjnych 35 osób, a w grupach konwersatoryjnych prowadzonych w salach komputerowych 18 osób. Grupy ćwiczeniowe liczą od 20-40 osób, a laboratoryjne od 20 do 25 osób. Liczebność grup lektoratowych oscyluje w granicach 10-20 studentów. Liczebność ta została potwierdzona podczas wizytowanych zajęć. Okresem zaliczeniowym jest rok studiów podzielony na dwa semestry.

W opinii studentów stosowane w ramach kierunku formy zajęć pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Indywidualizacja kształcenia w Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu zapewniona jest przez elastyczną ofertę dwóch ścieżek kształcenia inżynierskiej i licencjackiej oraz poprzez ofertę zajęć do wyboru, w tym specjalności kształcenia, a także w ramach indywidualnego planu studiów i programu kształcenia (IPS).

Regulamin studiów w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu zakłada możliwość ubiegania się przez studentów o Indywidualny Plan Studiów i Program Kształcenia. Prawo do takiej formy indywidualizacji mają studenci szczególnie uzdolnieni i z wysoką średnią ocen, studenci wyjeżdżający na zagraniczne Uczelnie w ramach współpracy międzyuczelnianej i studenci z orzeczoną niepełnosprawnością. W semestrze letnim 2013/2014 z IPSiPK korzystało 3 studentów *logistyki*. W ramach IPSiPK studenci w sposób indywidualny ustalają terminy i formy zaliczeń i egzaminów z nauczycielami. Podczas spotkania Zespołu Oceniającego ze studentami powiedzieli, iż nie znali możliwości dostosowania planu studiów do indywidualnych możliwości. Informacja o Indywidualnym Planie Studiów i Programie Kształcenia udzielane w dziekanacie, osobom z orzeczoną niepełnosprawnością mogłaby przekazywana np. przy składaniu podań o stypendium.

3.2)

Sformułowane efekty kształcenia dla studiów licencjackich oraz inżynierskich są dobrze wspierane przez dobór właściwych treści kształcenia osadzonych w dyscyplinach w których określono efekty kształcenia. Znaczący udział aktywizujących zajęć, w tym

odbywających się w warunkach zbliżonych do środowiska pracy akcentuje praktyczny oraz inżynierski profil kształcenia. Dobór sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych uwzględnia specyfikę i efekty przedmiotu. Zatem wszystkie elementy procesu kształcenia tworzą spójną całość.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Program studiów z uwagi na dobór treści kształcenia, form zajęć oraz specjalistycznego oprogramowania uwzględniających wymogi profilu praktycznego, jak i wymogi kształcenia inżynierskiego i licencjackiego umożliwia realizację wszystkich efektów kształcenia na poziomie przedmiotu jak i kierunkowych efektów kształcenia. Uczelnia stwarza w Regulaminie studiów możliwość indywidualizacji procesu kształcenia. Z możliwości tej korzysta przede wszystkim grupa osób z niepełnosprawnościami. Praktyki zawodowe są realizowane i zaliczane w prawidłowy sposób.

3.2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne dostosowane do profilu praktycznego oraz studiów inżynierskich tworzą spójną całość

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na kierunku logistyka prowadzi 43 nauczycieli akademickich, w tym:

- 1 profesor nauk ekonomicznych,
- 6 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia,
- 1 doktor habilitowany nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu,
- 16 doktorów nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia,
- 3 doktorów nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu,
- 3 doktorów nauk technicznych w dyscyplinie informatyka,
- 2 doktorów nauk matematycznych w dyscyplinie matematyka,
- 11 magistrów.

Wśród magistrów dominują absolwenci kierunków ekonomicznych (7), pozostali prawa, informatyki, rolnictwa.

Można zatem stwierdzić, że liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych efektów realizacji programu nauczania odnoszonych na studiach licencjackich do dziedziny nauk ekonomicznych w dyscyplinach nauki o zarządzaniu i ekonomia, a na studiach inżynierskich do dziedziny nauk ekonomicznych w dyscyplinach nauki o zarządzaniu i ekonomia oraz dziedziny nauk technicznych w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn. Należy też podkreślić, że wśród prowadzących zajęcia jest liczna grupa osób posiadających doświadczenie zawodowe, pracowników portów morskich, spedycji międzynarodowej, zakładów energetyki cieplnej, usług produkcyjnych, urzędów publicznych i in. Wykorzystują oni swoje doświadczenie zawodowe na zajęciach dydaktycznych o czym przekonują hospitacje zajęć prowadzone w toku prac Zespołu Oceniającego, a tym samym dobrze realizują praktyczny profil kształcenia.

4.2)

Do minimum kadrowego ocenianego kierunku wskazano 10 nauczycieli akademickich, w tym:

- 4 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 5 doktorów nauk ekonomicznych,
- 1 doktora nauk technicznych.

Trzech doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych posiada dorobek naukowy w dyscyplinie ekonomia i publikacje dotyczące funkcjonowania gospodarki rynkowej, integracji gospodarczej, jeden w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, specjalizując się w problematyce strategicznego zarządzania przedsiębiorstwem. Tematyka publikacji naukowych dwóch doktorów pozwala uznać ich za specjalizujących się w dyscyplinie ekonomia, dotyczy bowiem zastosowania technologii informatycznych, serwisów internetowych, polityki regionalnej. Trzech doktorów posiada publikacje, których tematyka mieści się w dyscyplinie nauki o zarządzaniu tj. zarządzanie organizacjami, marketing usług, systemy logistyczne przedsiębiorstw, konkurencyjność MSP. Jeden doktor nauk technicznych specjalizuje się w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn, do której odniesiono jeden z efektów kształcenia.

Pięciu doktorów posiada udokumentowany dorobek praktyczny związany z ocenianym kierunkiem studiów.

Wszyscy wskazani do minimum kadrowego nauczyciele akademicy posiadają dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne pozwalające zaliczyć ich do minimum kadrowego kierunku logistyka. Wszyscy też realizują zajęcia dydaktyczne, których tematyka jest zgodna z ich specjalnościami. Zdaniem Zespołu oceniającego należy wzmocnić minimum kadrowe o przedstawicieli obszaru nauk technicznych.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *logistyka*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia na kierunku *logistyka* w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. do 30 czerwca 2014 r., za wyjątkiem jednej osoby, która została zatrudniona w Uczelni od 1 października 2014 r.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia wymienionego powyżej są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów Uczelnia wskazała 10 osób, z tego 4 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 6 osób ze stopniem naukowym doktora.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *logistyka* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co

najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Skład minimum kadrowego na kierunku *logistyka* prowadzonego na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie w perspektywie długookresowej jest w stabilny, bowiem 9 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś tylko 1 osoba na czas określony, tj. do 30.09.2016 r.

Dla wszystkich osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *logistyka*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:31, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Ocena hospitowanych zajęć jest wysoka. Prowadzący prowadzili zajęcia w sposób angażujący słuchaczy, korzystając z prezentacji multimedialnych.

4.3).

Politykę kadrową na Wydziale regulują uchwały Konwentu WSB w Poznaniu oraz Zarządzenia Rektora. Zapisane w nich środki i instrumenty wspierają rozwój kwalifikacji naukowych i motywują pracowników do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych. Należą do nich:

- 1) ustalenie limitów czasowych zatrudnienia na kolejnych stanowiskach w drabinie awansu (na stanowisku asystenta bez stopnia doktora – 5 lat, adiunkta – 10 lat z możliwością przedłużenia o 2 i 4 lata).
- 2) zobowiązanie pracowników do minimum jednej publikacji naukowej w roku ze wskazaniem czynnego uczestnictwa w konferencjach,
- 3) pokrywanie kosztów związanych z realizacją przewodów w Uczelniach uprawnionych do nadawania stopni naukowych oraz kosztów uczestnictwa w konferencjach i publikowania prac naukowych,
- 4) obniżanie wymiaru pensum, udzielanie urlopów naukowych,
- 5) przyznawanie stypendiów naukowych ze środków UE w ramach realizowanego projektu „Budowa potencjału rozwojowego WSB w Poznaniu przez wzrost jakości i efektywności kształcenia, oraz stypendiów i grantów badawczych z własnych środków,
- 6) przeprowadzanie co dwa lata oceny pracowników obejmującej działalność naukową, dydaktyczną, organizacyjną oraz uwzględnianie jej wyników w systemie wynagradzania w postaci dodatków rektorskich, podwyższania płacy zasadniczej, przyznawania nagród rektora,
- 7) sporządzanie Wydziałowej i Uczelnianej listy rankingowej opracowywanej przez Pełnomocnika Dziekana ds. Nauki oraz komisję powołaną przez Rektora ze wskazaniem liderów oraz ich wyróżnianie w postaci nagród.

W ostatnich czterech latach za efekt realizowanej polityki kadrowej uznać można uzyskanie przez 2 pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku stopnia doktora habilitowanego i doktora.

Spotkanie z nauczycielami akademickimi zarówno kierunku *logistyka*, spotkało się z dużym zainteresowaniem kadry. Przedmiotem dyskusji, którą zainicjowała przewodnicząca Zespołu Oceniającego było postrzeganie przez nauczycieli akademickich profilu praktycznego biorąc pod uwagę potrzeby i oczekiwania studentów. Czy nasycenie programu studiów elementami praktycznymi, zbliżonymi do działań w warunkach rzeczywistych jest z punktu widzenia studentów wystarczające i czy powinien nastąpić dalszy rozwój

kształcenia idący w kierunku upracticznienia studiów. Obecni na spotkaniu wykładowcy w przeważającej większości posiadali doświadczenie zawodowe i wskazywali na zajęcia warsztatowe, które powinny być prowadzone w ramach ćwiczeń, co w znacznym stopniu przybliży je do warunków zbliżonych do rzeczywistości. Podkreślali także na konieczność dalszego zwiększenia liczby zajęć prowadzonych przez praktyków gospodarczych. Studiując w ramach profilu praktycznego student oczekuje kształcenia bardziej pod kątem umiejętności, wymaga to m.in. pracy w mniejszych grupach. Pamiętać przy tym należy, że słuchacze mają zróżnicowane zainteresowania wynikające z ich pracy zawodowej, dlatego przekazywanie im wiedzy nie tylko w obszarze , w którym chcieli by się „doutczyć”, ale także bardziej rozległej jest podstawą studiów wyższych, bez względu na profil tych studiów. Prowadzący zajęcia dostrzegają jednak problemy tego zróżnicowania zainteresowań. Łatwiej realizuje się zajęcia praktyczne ze studentami mającymi wsparcie zawodowe, trzeba umiejętnie wykorzystać ich umiejętności w pracy grupowej na zajęciach warsztatowych. Pewnym problemem jednak jest prowadzenie seminarium dyplomowego w grupie osób, których praca zawodowa jest daleka od umiejętności zawodowych pozyskiwanych w ramach studiów.

Podczas spotkania dyskutowano także na temat „jakości kandydata”, a w szczególności dyskutowano o stopniu motywacji do podjęcia studiów. Nauczyciele akademicy stwierdzili, że bardziej zmotywowani są studenci wybierający kierunek *zarządzanie* niż *logistyka*. Ci ostatni mają mniejsze doświadczenie zawodowe i wybierają kierunek ze względu na perspektywy zawodowe. Nakład pracy w ramach kształcenia praktycznego musi być w tym przypadku większy – zarówno nauczyciela, jak i studenta.

Obecni na spotkaniu nauczyciele akademicy z zadowoleniem ocenili działania Uczelni wspierające ich rozwój naukowy.

Kierunek *logistyka* prowadzony na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie nie był dotychczas oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - w pełni,

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba nauczycieli akademickich i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwiają osiągnięcie założonych efektów i celów kształcenia. W strukturze pracowników dominują reprezentanci nauk ekonomicznych. W procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele posiadający doświadczenie praktyczne zdobyte w toku pracy w różnych przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach.

4.2) Uczelnia w pełni, z nadwyżką 1 pracownika w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich realizuje wymagania minimum kadrowego oraz prawidłowej relacji między liczbą pracowników, a liczbą studentów. Zaliczeni do minimum pracownicy realizują zajęcia o tematyce zgodnej z ich specjalnościami. Wskazane jest wzmocnienie minimum kadrowego o przedstawicieli obszaru nauk technicznych.

4.3) Instrumenty polityki kadrowej stymulują podnoszenie kwalifikacji i zapewniają pracownikom dobre warunki rozwoju naukowego.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Wydział Ekonomiczny w Szczecinie dysponuje nowoczesną, dobrze wyposażoną bazą dydaktyczną. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w budynku stanowiącym siedzibę Wydziału, którego użytkowanie oparte jest na długoterminowej umowie najmu. W budynku tym znajdują się

- 2 aule (268 i 119 miejsc),
- 2 duże sale wykładowe (97 miejsc każda),
- 13 sal ćwiczeniowych (od 16 do 40 miejsc),
- 4 laboratoria komputerowe (20 miejsc w każdym).

W sumie w pomieszczeniach dydaktycznych może przebywać 1071 studentów.

Sal dydaktyczne zostały wyremontowane i wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny w ramach projektu „Przebudowa i wyposażenie bazy dydaktycznej WSB w Poznaniu Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie”, są jasne, czyste, kadrze i studentom zapewniają wysoki komfort nauczania.

W czterech laboratoriach komputerowych znajdują się komputery z zainstalowanym systemem operacyjnym Windows 7. Aktualnie dostępne w laboratoriach oprogramowanie wspomagające proces dydaktyczny na kierunku logistyka „obejmuje: pakiet Microsoft Office w wersji 2007 i 2003, Comarch ALTUM, „program księgowy Symfonia, program Płatnik, oprogramowanie firmy InsertGT, pakiet ADONIS, pakiet ARIS, program TSSQL, Speedtrans, Amadeus, FlexSim. Lista zainstalowanego oprogramowania zmienia się corocznie w związku z wymaganiami prowadzących zajęcia. W celu pełnego dostosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb kształcenia zespół oceniający uważa iż należy niezwłocznie podjąć działania prowadzące do organizacji pracowni logistycznej oraz pracowni fizyki.

Wszystkie komputery mają dostęp do Internetu. Studenci mają dostęp do bezprzewodowego Internetu na terenie Uczelni.

Z uwagi na dużą liczbę studentów niestacjonarnych Wydział wynajmuje w weekendy pomieszczenia dydaktyczne w Zespole Szkół nr 8 w Szczecinie. W ich skład wchodzi 24 sal dydaktycznych, dwie pracownie informatyczne oraz sal konferencyjna. Łącznie w salach tych może przebywać 1092 studentów.

Wydział Ekonomiczny w Szczecinie posiada własną bibliotekę. Księgozbiór Biblioteki zawiera około 1500 tytułów dotyczących tematyki zarządzania. W Bibliotece znajdują się wszystkie podręczniki i skrypty wskazane w sylabusach jako literatura podstawowa. W stałej prenumeracie Biblioteki pozostaje kilka tylko czasopism naukowych w języku polskim: Bank, Marketing i Rynek, Online Marketing, Przegląd Organizacyjny, Logistyka, Personel i Zarządzanie.

W Bibliotece przywiązuje się duże znaczenie do wdrażania nowoczesnych źródeł informacji. Elektroniczne bazy danych stanowią istotne uzupełnienie zasobów tradycyjnych i są udostępniane w Czytelni na stanowiskach komputerowych. Są to następujące bazy danych: IBUK.PL, PROQUEST, EBSCO, INFOR LEX, LEX OMEGA, ELSEVIER, Springer Link, NATURE, SCIENCE, Web of Knowledge.

Sal dydaktyczne są, zdaniem studentów, wyposażone adekwatnie do prowadzonych w nich zajęć. Studenci podkreślili, że podczas wielu zajęć wykorzystywane są projektory lub inne multimedia. W budynku Uczelni zapewniony jest dostęp do bezprzewodowego Internetu. Studenci w latach poprzedzających wizytację zwrócili uwagę Władzom, na brak wystarczającej ilości ławek na korytarzach. Problem ten został częściowo rozwiązany poprzez dostawienie dodatkowych krzeseł. Na korytarzach stoją ponadto kioski z dostępem do Internetu. W bibliotece znajduje się jedno stanowisko z komputerem oraz kilka stolików i krzeseł, przy których mogą pracować studenci. Zbiory biblioteki zostały przez studentów ocenione jako wystarczające, obecni na spotkaniu nie korzystali z elektronicznych zasobów,

do których mają dostęp studenci (takich jak platforma iBuk). Biblioteka prowadzi prenumeratę czasopisma Logistyka, studenci korzystają z możliwości dostępu do tego czasopisma.

Uczelnia od kilku lat współpracuje z przedsiębiorstwami sektora logistycznego, w tym dużymi korporacjami spedycyjnymi, transportowymi, co umożliwia studentom odbywanie praktyk w odpowiednich przedsiębiorstwach. Znaczna część studentów zalicza swoje praktyki na podstawie odbywanej pracy zawodowej. Miejsce odbywania praktyk musi zostać potwierdzone w Biurze Karier. W opinii studentów miejsca odbywania praktyk są adekwatne do studiowanego kierunku.

Baza dydaktyczna nie jest przystosowana do potrzeb niepełnosprawnych studentów. W budynku, w którym odbywają się zajęcia znajduje się winda, jednak nie jest ona przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, podobnie jak toalety znajdujące się na terenie obiektu. Sale dydaktyczne również nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Brak jest dodatkowych systemów nagłośnieniowych, oraz jakichkolwiek udogodnień w bibliotece.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - *znacząco*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział dysponuje właściwą, co do ilości i jakości wyposażenia bazą dydaktyczną, zapewniającą realizację zakładanych efektów kształcenia. W celu pełnego dostosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb kształcenia należy niezwłocznie podjąć działania prowadzące do organizacji pracowni logistycznej oraz pracowni fizyki. Zasoby biblioteczne są systematycznie uzupełniane drogą zakupu ze środków Uczelni, wymiany pomiędzy Uczelniami, a także pochodzące z darów. Elektroniczne bazy danych stanowią ważne uzupełnienie zbiorów tradycyjnych. Sale dydaktyczne są bardzo dobrze przystosowane do prowadzenia zajęć. Miejsca odbywania praktyk są w ocenie studentów dobierane prawidłowo. Infrastruktura Wydziału nie oferuje żadnych udogodnień dla osób z niepełno sprawnościami, zarówno w dostępie do zbiorów biblioteki, jak i dostępie do infrastruktury w budynku.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Na kierunku *logistyka* prowadzone są studia pierwszego stopnia. Warto jednak zwrócić uwagę na czynny udział pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w badaniach naukowych prowadzonych na Wydziale. O specjalizacji ich badań na zagadnieniach związanych z logistyką świadczy:

- 1) organizowanie cyklicznych konferencji „Porty Morskie”,
- 2) realizacja w latach 2009-2013 trzech projektów badawczych pn.
 - Sustainable production logistics DAAD-KBN, ,
 - Breakthrough Ecoefficient Package – Oriented Logistics for the Baltic Corridor and Beyond H2020-MG-2014, 6.1. Fostering synergis alongside the supply chain (inclining e-commerce), którego celem było utworzenie Europejskiej Platformy Usługowej do wszechstronnego zarządzania łańcuchami logistycznymi i transportowymi w regionie Basenu Morza Bałtyckiego,
 - Wykorzystanie narzędzi rachunkowości w logistyce – współczesne doświadczenia Polski, Niemiec i Białorusi, którego efekty opublikowano pod tym samym tytułem w Wydawnictwie Difin, 2013 r.

- 3) opublikowanie artykułów i referatów w Zeszytach Naukowych WSB W Poznaniu nr 27/2010, 31/2010, 42/2012.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - nie podlega ocenie
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Zasady rekrutacji na kierunek *logistyka* studia I stopnia określa Uchwała nr 87/2013 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 31 maja 2013 r. w sprawie rekrutacji na rok akademicki 2014/2015. Zasady dotyczą studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych inżynierskich i licencjackich. Uchwała ta określa dokumenty jakie są wymagane w postępowaniu rekrutacyjnym oraz zasady postępowania rekrutacyjnego. Konwent określa limit miejsc na poszczególne kierunki studiów w tym kierunek *logistyka* we wszystkich Wydziałach w tym zamiejscowych. W postępowaniu rekrutacyjnym uczestniczą kandydaci którzy przedłożą: poświadczoną przez Uczelnię lub notarialnie kopie świadectwa maturalnego, dojrzałości oraz inne dokumenty niezbędne dla przeprowadzenia prawidłowej rekrutacji dla obywateli polskich, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości w kraju, jak i zagranicą oraz dla cudzoziemców.

Uchwałę podjęto w terminie zgodnym z zapisami w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. O przyjęciu na studia I stopnia decyduje kolejność zgłoszeń. Warunki rekrutacji nie zawierają zasad dyskryminujących określoną grupę kandydatów i uwzględniają możliwości potencjału kadrowego i infrastruktury dydaktycznej.

7.2)

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie znali zasady odzwierciedlenia całkowitego nakładu pracy studenta w punktach ECTS. Podkreślili jednak, że ich zdaniem liczba godzin przeznaczonych na poszczególne zajęcia jest odpowiednia. Zwrócili również uwagę, na odpowiedni, ich zdaniem, podział godzin pomiędzy poszczególne formy zajęć dla danego przedmiotu.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że nauczyciele akademicy obiektywnie formułują oceny. Oceny są wystawiane zgodnie z zasadami przedstawianymi na pierwszych lub drugich zajęciach w semestrze. Potwierdzili, że zapoznając się z kartami przedmiotów umieszczonymi w extranecie w 2013 roku sprawdzili, że metody zaliczenia wpisane do kart są zgodne z informacjami przekazanymi przez prowadzącego. W opinii studentów oceny są formułowane przejrzyście, w razie wątpliwości, zgodnie z §24 ust. 4 Regulaminu studiów, studenci mogą poprosić prowadzącego o uzasadnienie wystawionej oceny w ciągu 7 dni od podania oceny przez prowadzącego. Pozwala to w praktyce na wgląd do pracy podczas kolejnego zjazdu po przystąpieniu do zaliczenia.

7.3)

Biuro Karier Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie organizuje dla studentów pierwszego roku spotkania dotyczące możliwości uczestniczenia w programie Erasmus+. Dział Współpracy z Zagranicą mieści się w Poznaniu, studenci mogą starać się o wyjazd do jednej z 23 Uczelni. Uczelnia nie bierze udziału w krajowych programach wymiany. Studenci nie znają zasady przyznawania liczby punktów ECTS poszczególnym przedmiotom.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie wyrazili zainteresowania możliwościami brania udziału w krajowych i w międzynarodowych programach wymiany. Jako najważniejszy powód braku zainteresowania takimi programami studenci wskazali pracę zawodową, sytuację osobistą i barierę językową.

Uczelnia nie prowadzi na kierunku *logistyka* przedmiotów prowadzonych w języku obcym.

Współpraca międzynarodowa prowadzona przez Uczelnię w ramach programów wymiany studentów nie wywiera żadnego wpływu na proces kształcenia. Do wizytacji żaden student *logistyki* nie brał udziału w programie wymiany międzynarodowej. Na ten kierunek studiów nie przyjechał też żaden student z zagranicy.

7.4)

Studenci ocenianego kierunku mają dostęp do platformy moodle. Nauczyciele akademicy umieszczają w tej platformie materiały używane podczas zajęć. Studenci podczas spotkania z ZO potwierdzili, że większość prowadzących korzysta z możliwości stwarzanych przez platformę. Ponadto nauczyciele akademicy pełnią swoje dyżury, podczas których są dostępni dla studentów. Osoby obecne na spotkaniu z ZO sporadycznie korzystały wcześniej z tych dyżurów. Potwierdzili jednak dostępność prowadzących poza zajęciami. Studenci mają dostęp do biblioteki, w której mieści się czytelnia. Godziny otwarcia biblioteki są dostosowane do studentów studiów niestacjonarnych. Studenci ocenianego kierunku mogą również korzystać z biblioteki w ciągu tygodnia. Podkreślili bardzo dobry kontakt z prowadzącymi. Nauczyciele korzystają z poczty elektronicznej i odpowiadają w ten sposób na pytania studentów. Studenci obecni na spotkaniu z ZO nie brali udziału w zajęciach prowadzonych metodami kształcenia na odległość. Godziny otwarcia dziekanatu są adekwatne do potrzeb studentów obu trybów. Podczas spotkania bardzo dobrze ocenili funkcjonowanie extranetu. Podkreślili jednak, że przed zmianą interfejsu w marcu 2014 portal był ich zdaniem znacznie bardziej funkcjonalny. Jednym z elementów, które zniknęły z portalu wraz ze zmianą interfejsu są karty przedmiotów.

Studenci korzystali sporadycznie z kart przedmiotów, gdy były dostępne w extranecie. Szukali tam informacji o literaturze, tematów zajęć oraz metod zaliczenia przedmiotu. Informacje te znajdują się w sylabusach. Ponadto w sylabusach znajdują się informacje o koordynatorze i prowadzącym przedmiot. Karty przedmiotów zawierają szereg podstawowych informacji – o liczbie godzin czy też liczbie przypisanych punktów ECTS. Każda karta przedmiotu zawiera również cele przedmiotu i wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. W kartach znaleźć też można informacje o metodach dydaktycznych stosowanych podczas zajęć i metodach oceniania. Ponadto w kartach znajdują się tabele zestawiające poszczególne efekty kształcenia z konkretnymi metodami oceny. Karty zawierają informacje o tym, jak powinna wyglądać praca własna studenta w ramach przedmiotu. Tak przygotowane karty mogą stanowić dla studentów dobre źródło informacji o przedmiocie.

Studenci oprócz stypendium Rektora dla najlepszych studentów, mogą skorzystać z programu VIS. *Very Important Student*, to program dzięki któremu najlepsi studenci mogą być zwolnieni z opłacania czesnego. Program skierowany jest dla studentów pierwszego roku studiów pierwszego stopnia. Wcześniej program dotyczył także studentów wyższych lat. Na pierwszym semestrze studenci którzy podczas nauki w szkole średniej uzyskali wysokie wyniki w olimpiadach przedmiotowych lub odnieśli inne sukcesy, mogą ubiegać się o całkowite lub częściowe zwolnienie z opłat. Studenci na drugim semestrze są zwalniani z opłat na podstawie średniej uzyskanej na pierwszym semestrze. Władze ustalają próg średniej powyżej którego następuje częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty.

Podczas spotkania z ZO podkreślili, że program VIS stanowił bardzo dobrą motywację do osiągnięcia jak najlepszych wyników. Ograniczenie programu tylko do pierwszego roku studiów pierwszego stopnia to zdaniem studentów błąd.

Samorząd studencki korzysta z uprawnienia z art. 175 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 27 lipca 2005 roku, występuje do Dziekana o powołanie komisji stypendialnej. Zgodnie z art. 177 ust. 3 tej ustawy, komisja składa się w większości ze studentów. Przewodniczącą komisji jest pracownik dziekanatu, wybór został dokonany na demokratycznych zasadach. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość ubiegania się o

wszystkie świadczenia przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Decyzje w sprawie przyznania stypendiów są dostarczane studentom pocztą za potwierdzeniem odbioru. Studenci obecni na spotkaniu podkreślili, że nie spotkali się z opóźnieniami w wypłatach stypendiów. Informacje o stypendiach są dostępne w extranecie oraz bezpośrednio w dziekanacie. Potwierdzili, że czują się dobrze poinformowani o możliwościach ubiegania się o stypendia. Stypendium rektora dla najlepszych studentów przyznawane jest maksymalnej, wynikającej z art. 174 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, liczbie osób.

Na Wydziale działa Samorząd Studencki, organizowane są imprezy integracyjne oraz imprezy tradycyjne, takie jak połowinki. Studenci ocenianego kierunku nie są zaangażowani w żadnej innej organizacji studenckiej. Na ocenianym kierunku nie funkcjonuje żadne koło naukowe. Podczas spotkania z Samorządem Studenckim, Zespół Oceniający uzyskał informacje, o koncepcji utworzenia na ocenianym kierunku Koła Naukowego Logistyków. Jednak projekt nie został rozpoczęty ze względu na zbyt małe zaangażowanie studentów. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie znali pomysłu utworzenia Koła Naukowego Logistyków. Podczas spotkania ze studentami powiedzieli oni, że nie widzą potrzeby działania w kołach naukowych, ze względu na pracę zawodową i trudności ze znalezieniem czasu na tego typu aktywności.

Biuro Karier działające na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie oferuje studentom konsultacje CV. Ponadto Biuro Karier zorganizowało w ramach projektu dla studentów logistyki płatne staże na 3 lub 6 miesięcy. Staże cieszyły się wśród studentów dużą popularnością.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym prezentowali pozytywne opinie dotyczące funkcjonowania systemu opieki naukowej i materialnej. Część z nich wyraziła opinię o niewystarczającym liczbie dodatkowych szkoleń organizowanych przez Biuro Karier. Wszyscy obecni na spotkaniu potwierdzili, że chętnie braliby udział w dodatkowych szkoleniach z tzw. umiejętności miękkich. Wiedzą, do kogo powinni kierować ewentualne skargi i wnioski. Podkreślili także, że Władze starają się jak najszybciej reagować na zgłaszane przez nich problemy.

W spotkaniu z Zespołem Oceniającym wzięło udział około 60 studentów. W spotkaniu uczestniczyli tylko studenci pierwszego i drugiego roku studiów. Jako mocne strony wskazali możliwość dogodnego połączenia pracy zawodowej ze studiami. Studenci jako słabą stronę wskazali nowy interfejs platformy extranet. Stanowi to duży problem w szczególności przez usunięcie dostępu np. do kart przedmiotów. Dodatkowo jako słabą stronę, studenci wskazali ich zdaniem brak nauki obsługi niezbędnych w pracy logistyka programów komputerowych.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Tryb i warunki rekrutacji na kierunek logistyka studia I stopnia zostały określone przez Uczelnię zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zasady są przejrzyste i nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów.

7.2) Studenci czują się oceniani sprawiedliwie. Kryteria przedstawiane studentom są dla nich przejrzyste i zrozumiałe. Uzyskanie efektów kształcenia jest oceniane różnymi metodami z dominującą rolą testów.

7.3) Uczelnia stwarza studentom możliwość brania udziału w programie Erasmus+. Popularyzacja tego programu odbywa się w zadowalającym stopniu. Studenci nie odczuwają potrzeby brania udziału w tego typu programach. Uczelnia nie uczestniczy w krajowych programach wymiany.

7.4) W Uczelni system pomocy materialnej funkcjonuje prawidłowo. Oprócz pomocy przewidzianej w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, studenci mogą skorzystać z programu VIS. System pomocy dydaktycznej nie budzi zastrzeżeń. Uczelnia w sposób niewystarczający stwarza studentom możliwości rozwoju w ramach organizacji studenckich i kół naukowych. Wsparcie Samorządu Studenckiego jest adekwatne do jego potrzeb.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Podstawy prawne funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu określono w Zarządzeniu Nr 75 2013/2014 Dziekana Wydziału Ekonomicznego z dnia 24 czerwca 2014 roku.

Struktura aktualnie obowiązującego systemu obejmuje 5 rozdziałów. Są to kolejno:

1. Informacje ogólne,
2. Cele systemu,
3. Procedury i procesy systemu,
4. Struktury WSZJK,
5. Narzędzia doskonalenia systemu,
6. Przepisy końcowe.

Analiza struktury WSZJK WSB upoważnia do stwierdzenia, że opisany w tym dokumencie system został określony poprzez wskazanie wszystkich jego czterech aspektów. Wszystkie cztery aspekty - funkcjonalny, określający zdania systemu, czynnościowy - wyznaczający procedury ich realizacji, strukturalny - ustalający jednostki organizacyjne i ciała kolegialne, powołane i wskazane do realizacji zadań systemu oraz aspekt instrumentalny sprowadzony do metod i technik, zapewniających wykonania celów systemu, zostały omówione w sposób syntetyczny. Ich charakterystyka wyczerpuje podstawowe wymagania, jakie przez WSZJK stawiają obecnie obowiązujące przepisy prawa, w tym rozporządzenia MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Z przedstawionych podczas wizytacji dokumentów dotyczących funkcjonowania WSZJK na Wydziale Ekonomicznym wynika, że system funkcjonuje w sposób bardzo sprawny. To co jest szczególnie godne zauważenia to prowadzenie udokumentowanych, systematycznych i kompleksowych działań projakościowych. W skład tych wielowymiarowych działań tworzących system zarządzania jakością wchodzi:

1. Kontrola jakości - system oceny studentów,
2. Kontrola jakości przez zarządzanie jakością procesu dydaktycznego,
3. Kontrola jakości poprzez system ankietowania studentów,
4. Promocja jakości przez system stypendiów naukowych,
5. Kontrola jakości przez system weryfikacji planów i programów studiów,
6. Kontrola jakości przez system przepływu informacji,
7. Kontrola jakości poprzez zasady dyplomowania,
8. Kontrola jakości poprzez zarządzanie kierunkiem,
9. Kontrola jakości poprzez weryfikację zakładanych efektów kształcenia,
10. Kontrola jakości poprzez badanie losów absolwentów.

Wydział Ekonomiczny określił strukturę zarządzania kierunkami realizowanymi w tej podstawowej jednostce organizacyjnej, którą podporządkował analizie, ocenie i doskonaleniu efektów kształcenia. Dokonane zmiany, które przeprowadzono w roku akademickim

2013/2014 związane były z jeszcze silniejszym powiązaniem koncepcji kształcenia z deklarowanymi i osiąganymi efektami kształcenia.

W funkcjonującą dotąd strukturę zarządzania kierunkiem *logistyka*, której podstawowymi składnikami byli Dziekan Wydziału oraz Prodziekani – ds. Oferty Dydaktycznej oraz Studentów, włączono trzy nowe jednostki organizacyjne. Są nimi odpowiednio:

- Prodziekan ds. Jakości kształcenia,
- Menedżerowie kierunków,
- Zakład Metodyki Nauczania.

Dla wszystkich nich wskazano podstawowy zakres zadań, kompetencji i odpowiedzialności, a także ustalono relacje pomiędzy wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz oceny efektów kształcenia.

Ramowo określone zadania Prodziekana ds. Jakości kształcenia sprowadzono do inicjowania/wypracowania Systemu Zarządzania Jakością, zarządzania retencją, pomiaru i analizy stopnia osiągania efektów kształcenia, nadzoru nad hospitowaniem zajęć, analizy wyników, nadzoru nad szkoleniem kadry dydaktycznej, procesu wyboru specjalności oraz realizacji zadań wynikających ze strategii Uczelni.

Zadania menedżerów kierunku, nowo utworzonego podmiotu, dotyczyły przede wszystkim procesu kształcenia, a w szczególności sprowadzały się do kierowania Zakładem Dydaktycznym, tworzenia propozycji obsady przedmiotów dla danego kierunku i specjalności studiów, przeprowadzania hospitacji zajęć w ramach kierunku i specjalności, dokonywania semestralnej oceny wykładowców prowadzących zajęcia w ramach danego kierunku i specjalności, wskazania koordynatorów poszczególnych przedmiotów dla danego kierunku i specjalności studiów i nadzorze nad ich działalnością, zapewnienia korelacji między treściami przedmiotów dla danego kierunku i specjalności, analizy programu kształcenia danego kierunku i specjalności, współpracy w zakresie rekomendowania potencjalnych partnerów biznesowych oraz nawiązywania i utrzymywania relacji z przedstawicielami pracodawców, pozyskiwania miejsc praktyk i staży studenckich, kontaktów ze studentami w celu omówienia programu kierunku i specjalności, poznania opinii studentów na temat kierunku i specjalności.

Menedżerowie kierunków przy realizacji swoich zadań korzystają ze wsparcia koordynatorów przedmiotów.

Podstawowe zadania Zakładu Metodyki Nauczania związane są m.in.: z organizacją szkoleń dydaktycznych dla pracowników, nadzorem nad tworzeniem i gromadzeniem kart przedmiotów, scenariuszy i pozostałej dokumentacji przedmiotu, nadzorem nad tworzeniem kursów e-learningowych na platformie modle czy przeprowadzaniem hospitacji zajęć.

Analizując i oceniając zdania przypisane tym jednostkom należy zauważyć ich kompleksowość, spójność oraz całościowe ujęcie wszystkich podstawowych czynników determinujących jakość kształcenia w kontekście oceny efektów kształcenia.

W wypełnieniu wymogu, aby ocena efektów kształcenia stanowiła podstawę rewizji programu studiów i metod jego realizacji władze Wydziału, budując nową strukturę zarządzania kierunkiem, w sposób szczególny eksponują systematyczności i kompleksowość przeprowadzanych analiz i ocen.

Podstawową formą nadzoru nad procesem kształcenia w wyniku, którego zostaną osiągnięte określone efekty kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział jest nadzór nad dokumentacją przedmiotów (karty przedmiotów) sprawowany bezpośrednio przez Zakład Metodyki Nauczania we współpracy z Koordynatorami przedmiotów. Proces tworzenia i ewaluacji kart przedmiotów i dokumentów dodatkowych (ich liczba zależy od kierunku studiów) określa odrębna w procedurą. Zadaniem Koordynatorów przedmiotów jest merytoryczny nadzór nad przedmiotem i treściami programowymi. Koordynator przedmiotu we współpracy z Menedżerem kierunku przedstawia również propozycje obsady zajęć, która ostatecznie leży w zakresie kompetencji Dziekana. W doborze obsady kadry dydaktycznej

brane są pod uwagę wyniki ankiety dydaktycznej przeprowadzanej wśród studentów pod koniec każdego semestru. Proces ankietowania określa odrębna procedura.

Reasumując można stwierdzić, że Wydział Ekonomiczny w Szczecinie WSB w Poznaniu określił w pełni zadowalający sposób strukturę WSZJK. Jego wewnętrzna budowa daje przekonujące podstawy do stwierdzenia, że stworzony system stanowi sprawną podstawę oceny programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości efektów kształcenia. Wydział prowadził kompleksowe i systematyczne przedsięwzięcia dotyczące oceny efektów kształcenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na Wydziale Ekonomicznym, należy stwierdzić, że identyfikuje się szereg działań w tym zakresie, które podejmowane są przez władze Wydziału oraz Wydziałowe podmioty funkcjonujące na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.

Są one podejmowane i skutecznie realizowane przez wszystkie wskazane wyżej podmioty składające się na strukturę zarządzania kierunkiem. Na podkreślenie zasługują tu działania realizowane przez koordynatorów przedmiotów, menedżerów kierunku oraz Zakład Metodyki Nauczania.

Narzędzia i mechanizmy służące monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia zastosowanymi w roku akademickim 2013/2014 były m.in. następujące:

- semestralna ankieta oceny wykładowców, którą wypełniają studenci Wydziału WSB – ankieta jest przekazywana studentom drogą elektroniczną – extranetem,
- coroczna ankieta oceny jakości usług edukacyjnych świadczonych przez WSB, którą wypełniają studenci studiów I i II stopnia,
- coroczna ankieta oceny jakości usług edukacyjnych świadczonych przez WSB dla słuchaczy studiów podyplomowych – oceny jakości usług dokonują słuchacze studiów podyplomowych Wydziału,
- coroczne badania Pracodawców współpracujących i niewspółpracujących z WZ w Chorzowie WSB w Poznaniu,
- kwestionariusz wykładowcy badający aktywność naukową i publikacyjną kadry naukowo-dydaktycznej oraz pracowników dydaktycznych w danym roku kalendarzowym,
- specjalna skrzynka mailowa, na którą swoje uwagi dotyczące funkcjonowania Uczelni mogą zgłaszać studenci,
- anonimowa ankieta dotycząca wywiadu z przebiegu praktyki, stażu, miejsca zatrudnienia studentów WSB,
- zebrania Katedr i Zakładów Dydaktycznych, w trakcie których omawiane są sprawy bieżące, jakościowe,
- program hospitacji zajęć dydaktyków, realizowany przez Menedżerów Kierunku, a nadzorowany przez Dziekana Wydziału,
- monitorowanie jakości e-learningowych materiałów dydaktycznych,
- monitoring poziomu zdawania egzaminów, poziomu retencji, etc. (Dziekanat prowadzi statystyki w układzie semestru, które są poddawane analizie przez Dziekana i stanowią podstawę do wprowadzenia działań naprawczych np.: wprowadzenie dodatkowych, bezpłatnych zajęć dla studentów z takich przedmiotów jak matematyka, statystyka czy ekonometria),
- stałe dyżury pracowników i Władz Wydziału oraz okazjonalne spotkania ze studentami zarówno z inicjatywy Wydziału, studentów, jak i organizacji i grup studenckich stanowią istotną płaszczyznę do wymiany doświadczeń, a przez to są doskonałym źródłem informacji dotyczącym oceny procesu dydaktycznego przez studentów,
- szkolenia z zakresu metodyki nauczania oraz aktywnych form dydaktycznych dla kadry naukowej WSB,
- zajęcia dodatkowe dla kandydatów na studia, które odbywają się w ramach Zimowej

Akademii Umiejętności, z zakresu matematyki, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie oraz geografii,

- wspieranie dydaktyki przez zewnętrzne podmioty (np. Program Partnerstwa Biznesowego).
- Biuro Karier organizujące corocznie szereg szkoleń, na bieżąco współpracując z firmami komercyjnymi. Ponadto organizuje praktyki, płatne staże, miejsca pracy, wspiera studentów w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, gromadzi opinie studentów nt. firm, w których organizowane były staże i praktyki.

Zespół Oceniający otrzymał do wglądu dokumenty źródłowe potwierdzające stosowanie tych instrumentów. Zapoznał się także wynikami badań dotyczących opinii o jakości kształcenia dokonanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Miał również dostęp do stron internetowych, na których monitorowano jakość e-learningowych materiałów dydaktycznych.

Różnorodność podejmowanych w tym zakresie przedsięwzięć pokazuje jednocześnie skalę instrumentów wykorzystywanych przez Wydział w celu monitorowania i doskonalenia programu kształcenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w wizytowanej Jednostce oraz jego przydatność w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na prowadzonych na nim kierunkach studiów, w tym na ocenianym kierunku *logistyka* należy mieć na uwadze fakt, że bieżący rok akademicki był w tym zakresie rokiem przejściowym. Z punktu widzenia zarządzania jakością kształcenia wystąpiło kilka istotnych zjawisk. Za najistotniejsze trzeba uznać:

- potrzebę wypracowania wielu nowych rozwiązań związanych z nową strukturą zarządzania Uczelnią, w tym w przede wszystkim zakresie zarządzania jakością kształcenia,
- oczekiwanie na przyjęcie przez Założyciela ostatecznej wersji nowej Strategii Rozwoju Uczelni,
- podjęcie szeregu cząstkowych działań projakościowych o różnym stopniu efektywności, których skutki nie są jeszcze widoczne.

Ocena skuteczności systemu zapewnienia jakości kształcenia na akredytowanym kierunku studiów nie jest w pełni zadowalająca, co wynika ze wskazanych wyżej uwarunkowań. Prowadzone w Uczelni działania pozwalają jednak na systematyczne podnoszenie jakości kształcenia, rozumianego jako osiąganie założonych efektów kształcenia na satysfakcjonującym przez władze Wydziału poziomie. Podjęte i opisane wcześniej przedsięwzięcia, są dobrą gwarancją dla zdecydowanej poprawy skuteczności tego instrumentu i to w stosunkowo krótkim czasie

Z informacji udostępnionych przez Wydział i Uczelnię wynika, że oceniają one jakość oraz dostępność informacji w sposób kompleksowy. Pozyskane informacje dotyczące wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian tworzą system upowszechniania informacji. Obejmuje on nie tylko informacje dotyczące oferty kształcenia, programu kształcenia i upubliczniania deklarowanych efektów kształcenia, ale także stosowanego na Wydziale i w Uczelni systemu zapewniania jakości kształcenia, w tym również jego skuteczności.

Informacje związanych z ofertą kształcenia, która adresowana jest do studentów oraz kandydatów na studia, pozyskiwane są w oparciu o analizę szerokiego spektrum instrumentów zbierania informacji. Za takie uznać można mechanizmy pozwalające na identyfikację informacji zawartych w informatorze Uczelni czy stronie internetowej, ale również uzyskane z Dziekanatu i Biura Karier i Praktyk. Należą do nich również, wymienione wyżej, narzędzia i mechanizmy służące monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia oraz ankiety adresowane do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Rezultaty tych

badan ankietowych, po ich ocenie i przetworzeniu są udostępniane w Intranecie pracowniczym dla każdego wykładowcy.

Innym rozwiązaniem pozwalającym na zebranie, a następnie upowszechnianie informacji będących skutkiem badania jakości kształcenia, a realizowanym w ramach projektu Badanie Atrybutów Marki, są coroczne prezentacje wyników badania i przekazywanie jego wyników w wersji elektronicznej wszystkim członkom kadry zarządzającej Uczelni. W razie potrzeby, dla celów zarządczych, zagregowane dane mogą być przedstawione w sposób bardziej szczegółowy np. z podziałem na kierunki, tryby, roczniki etc.

Formalna i realna ocena systemu upowszechniania informacji wypada pozytywnie. Pewnym problemem, jak w większości szkół wyższych, jest skala wprowadzanych zmian, które są skutkiem funkcjonującego systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia. Z analizy przedłożonych do wglądu Zespołowi Oceniającemu informacji wynika, że zakres wprowadzania takich korekt w tym systemie jest identyfikowany i stale się rozwija.

Reasumując powyższe ustalenie można stwierdzić, że na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego ocena jest w pełni zadowalająca.

8.2).

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni biorą czynny udział w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości w Uczelni. Studenci poprzez przedstawicieli Rady Samorządu Studenckiego (RSS) biorą udział w obradach Rady Wydziału z prawem głosu.

Wśród studentów systematycznie, cosemestralnie, przeprowadzany jest proces ankietyzacji dotyczący prowadzonych zajęć. Kwestionariusz ankietowy pozwala studentom na swobodną wypowiedź oraz ocenę procesu kształcenia na Uczelni. Ankietyzacja prowadzona jest elektronicznie za pośrednictwem extranetu. Na jej podstawie wypracowywane są rekomendacje w zakresie zmian w programie studiów w tym modyfikacji treści niektórych przedmiotów prowadzonych na wizytowanym kierunku. Ponadto na podstawie badań przeprowadzanych wśród absolwentów wyciągane są wnioski w zakresie przydatności poszczególnych przedmiotów, które były realizowane na wizytowanym kierunku. Weryfikacja ta odbywa się pod kątem zawodowych potrzeb studentów.

Oceniając udział przedstawicieli studentów w procesie zapewnienia jakości kształcenia należy zauważyć, że nie ma on tylko formalnego charakteru. Przedstawiciele studenci aktywnie uczestniczą w obradach poszczególnych podmiotów ds. jakości kształcenia, Rady Wydziału oraz Senatu. Przedstawiając swoje propozycje dotyczące poszczególnych rozwiązań oraz zgłaszając uwagi czy propozycje, konstruktywnie budują kulturę jakości kształcenia na Wydziale i Uczelni.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewniania jakości kształcenia uwzględniony jest w Systemie zarządzania jakością kształcenia na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Ponadto zapewniony jest w procedurach Programu Partnerstwa Biznesowego, która określa zasady opiniowania kierunków studiów i specjalności przez pracodawców, oraz Badaniu Atrybutów Marki (Uchwała nr 2/2/2010 Rady Koordynacyjnej z dnia 14 marca 2010 r, w sprawie przyjęcia „Koncepcji wdrożenia atrybutów marki WSB do wnętrza organizacji”). System pomiaru atrybutów marki i oceny Uczelni w opinii interesariuszy, ma charakter kompleksowy. Obejmuje interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, określa cele i charakter przeprowadzania badań, wskazuje formy i metody wykorzystywane przy badaniach, a także procedurę konsultacji i prezentacji wyników. Z dokumentów przedstawionych przez Władze wizytowanego kierunku wynika, że w procesie określenia celów i efektów kształcenia wizytowanego kierunku oraz perspektywy jego rozwoju brali szeroki udział zewnętrzni interesariusze.

Reasumując można z pełnym przekonaniem stwierdzić, że udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu jest znaczny. Zaangażowanie studentów w jakość kształcenia i ich wpływ na jego doskonalenie jest zauważalny i można je uznać za w pełni satysfakcjonujące. Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych jest w pełni zadowolająca, a zidentyfikowane w toku oceny jakości kształcenia podejmowane przez nich działania w sposób ewidentny przyczyniają się do dostosowania efektów kształcenia do aktualnego poziomu wiedzy oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

Wydział Ekonomiczny w Szczecinie jako część grupy Wyższych Szkół Bankowych podlega Badaniu Atrybutów Marki. Jest to kompleksowe badanie w którym Uczelnia prosi o wypełnienie ankiet zarówno studentów, absolwentów, pracowników i pracodawców. Badanie przeprowadzane jest co roku. Studenci oprócz ankiet dotyczących Badania Atrybutów Marki wypełniają ankiety dotyczące zajęć dydaktycznych. Ankiety wypełniane są przez studentów elektronicznie w extranecie. W przypadku braku założonej zwrotności ankiet, studenci są proszeni o wypełnienie papierowych wersji. Identycznych z elektronicznymi. Ankieta BAM jest bardzo obszerną formą badania, pytania zajmują 5 stron. Studenci są w niej pytani o wiele kwestii związanych ze studiowaniem - począwszy od wizerunku Uczelni, poprzez ofertę programową, zajęcia, prowadzących, obsługę procesu dydaktycznego, aż po kwestie związane z życiem studenckim. Oprócz pytań zamkniętych, studenci mogą napisać co chcieliby poprawić w funkcjonowaniu WSB, oraz jakich informacji im brakuje. Na podstawie wyników ankiet przygotowywany jest szczegółowy raport który trafia do Władz. Z raportem zapoznawany jest również Samorząd Studencki. Studenci nie znają wyników ankiet, ale podczas spotkania z Zespołem Oceniającym podkreślili oni, że wypełniane ankiety przynoszą skutki. Jako jeden z przykładów podali oni kwestię niewystarczającej ich zdaniem liczby ławek na korytarzach. Dzięki zawarciu tej informacji w kwestionariuszach ankiet Wydział zwiększył liczbę ławek na korytarzach. Ankieta dotycząca prowadzących jest znacznie krótsza, zawiera 10 pytań zamkniętych i miejsce na uwagi. Podobnie jak ankieta BAM wypełniana jest elektronicznie. Do wyników ma dostęp między innymi Samorząd Studencki. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że ankiety dotyczące prowadzących również odnoszą skutek. Jako przykład podali oni fakt zmienienia konkretnych prowadzących, którzy w ich opinii źle prowadzili zajęcia. Uczelnia promuje wypełnianie ankiet BAM w różny sposób. Na korytarzach umieszczane są plakaty i roll-upy dotyczące wypełniania ankiet, ponadto Uczelnia włączyła się w akcję charytatywną, za każdą wypełnioną ankietę wpłaca 1zł na konkretny cel Fundacji Mam Marzenie. Dzięki temu studenci na bieżąco widzą, ilu wypełnionych kwestionariuszy brakuje do osiągnięcia wyznaczonego celu. Na podstawie protokołów z posiedzeń Rady Wydziału i rozmowy z Władzami Wydziału, ustalono, że do 30 września 2014 w Radzie Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie zasiadał tylko jeden student. Było to niezgodne z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Podczas wizytacji władze zapewniły, że w składzie nowo powołanej przez RW Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz Rozwoju Oferty Dydaktycznej znajdzie się przedstawiciel studentów.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- +/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
 - - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Działania, które podjęła Uczelnia w zakresie systemu zapewniania jakości SJZK umożliwiają stałe doskonalenie procesu kształcenia. Dotyczy to przede wszystkim systemu weryfikacji efektów kształcenia obejmującego wszystkie etapy procesu kształcenia. Z dokumentów przedstawionych przez Władze wizytowanego kierunku wynika, że służy temu także wspomniana szeroka współpraca z interesariuszami rynku pracy, którzy biorą udział w określaniu celów i efektów kształcenia, ewaluacji programów studiów czy nawet siatek godzinowych. Jak podkreślano, bardzo pozytywnie należy ocenić funkcjonowanie Rady Biznesu, której członkami są przedstawiciele licznej grupy pracodawców współpracujących z Uczelnią. Na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie WSB w Poznaniu funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego ocena jest w pełni zadowalająca.

8.2) Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości na Wydziale Ekonomicznym i w całej Uczelni jest istotny. W procesie zapewniania jakości kształcenia biorą udział studenci, absolwenci i pracodawcy. Uwagi i komentarze interesariuszy zewnętrznych - przedstawicieli otoczenia biznesowego mają istotny wpływ na poprawę jakości kształcenia, co jest szczególnie ważne dla realizacji praktycznego profilu studiów.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna			X		
6	Prowadzenie badań naukowych					

7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Kierunek *logistyka* ma pełne możliwości rozwoju, w szczególności w formie studiów inżynierskich z uwagi na znaczące potrzeby rynku pracy, jak i zainteresowanie kandydatów. Kierunek ten wymaga wzmocnienia kadry akademickiej, w szczególności z obszaru nauk technicznych oraz kadry legitymującej się doświadczeniem zawodowym w zakresie sektora logistycznego, jak i rozbudowania pracowni specjalistycznych i specjalistycznego oprogramowania. Istotnym wzmocnieniem kierunku będzie realizacja do roku 2015 w Uczelni macierzystej projektu unijnego zorientowanego na doskonalenie programu kształcenia kierunku *logistyka* i uzupełnienie bazy i infrastruktury dydaktycznej dla tego kierunku. Wewnętrzny system zapewnienia jakości wspiera realizację polityki jakości kształcenia i wymaga dalszego doskonalenia.